

**OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT**

Keizer Karel V Singel 8
Postbus 8035
5601 KA Eindhoven
info@odzob.nl
www.odzob.nl

Aan:

De raden van de gemeenten en Provinciale Staten
van de in de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
participerende overheden (gemeenten en provincie
Noord-Brabant)

PROV. NOORD-BRABANT		
Zaaknr.: C2124301		
3 JUL 2013		
Briefnr. 3435029		
d.:	afd.:	bur.: GRF

uw kenmerk

uw bericht van

ons kenmerk

48/WvdR/EM/LvH

datum

27 juni 2013

onderwerp

Aanbieding vastgestelde begrotingen

contactgegevens

T 088 36 90 386

Geachte heer/mevrouw,

Per brief van 29 maart heeft het Dagelijks Bestuur u, conform art. 28 GR, de ontwerpbegrotingen 2013 en 2014 toegestuurd om u in de gelegenheid te stellen uw zienswijzen vóór 1 juni te doen blijken. Hoewel de reactietijd als erg kort werd ervaren zijn toch veel reacties en zienswijzen ontvangen.

Uit de ingediende zienswijzen blijkt dat veel deelnemers zich zorgen maken over de toekomstige ontwikkelingen van de ODZOB. De gedwongen bezuinigingen van deelnemers in eigen huis, in combinatie met de risico's waar de nieuwe organisatie mee geconfronteerd wordt maken dat de deelnemers zoeken naar zekerheden en borging op het gebied van efficiency, financiën en kwaliteit. Wij realiseren ons terdege dat deze zorg bij deelnemers leeft en zijn ons er van bewust dat het in deze aanloopfase lastig is deze zorg op korte termijn weg te nemen. Des te meer zijn wij overtuigd van de noodzaak om te werken aan een innovatieve en flexibele organisatie. Alleen door anders om te gaan met taken en medewerkers maar ook met signalen en wensen van de deelnemers ontstaat een lerende organisatie die snel en efficiënt kan reageren op veranderende omstandigheden en belangen van deelnemers. Op deze manier zal de ODZOB stap voor stap werken aan het wegnemen van de geuite zorg van de deelnemers.

Het Algemeen Bestuur heeft kennis genomen van de door u ingebrachte zienswijzen en overige reacties. De door u ingebrachte zienswijzen hebben geleid tot een aantal aanpassingen in de begrotingen:

- De paragraaf bedrijfsvoering en de risicoparagraaf zijn aangepast i.v.m. de risico's verbonden aan boventalligheid van personeel.
- De paragraaf "Verbonden partijen" is toegevoegd.
- In verband met de onlangs overeengekomen sleutel voor de verdeling van de kosten van collectieve taken is bijlage I van begroting 2013 en 2014 aangepast.
- De begroting is tekstueel aangepast in verband met de onlangs gemaakte keuze voor externe financiering in plaats van financiering door deelnemers.
- In de begroting is naar aanleiding van de besluitvorming in het kader van de DVO's tekstueel een verwijzing gemaakt naar het onderscheid binnen de werkprogramma's in basistaken, structurele verzoektaken en incidentele verzoektaken.

De aldus aangepaste en vastgestelde begrotingen treft u in de bijlagen aan.

Naast deze aanpassingen hebben uw reacties geleid tot een aantal concrete acties die de ODZOB op korte termijn ter hand zal nemen. Onderstaand treft u een overzicht van deze acties aan.

- In verband met het aanstaande transformatie proces van het SRE zal de komende tijd nauw contact gehouden worden met het SRE om eventuele consequenties voor het volume aan werkzaamheden die de ODZOB in opdracht van het SRE uitvoert tijdig inzichtelijk te hebben. Mochten de ontwikkelingen daartoe aanleiding geven, dan zal in de loop van het jaar een begrotingswijziging voor begroting 2014 ingediend worden.
- Gebleken is dat een reactietijd van 6 weken voor het indienen van zienswijzen voor veel deelnemers te kort is. Met ingang van begroting 2015 zal ruimer tijd gereserveerd worden.
- Met ingang van begroting 2015 wordt het onderscheid in incidentele en structurele verzoektaken binnen een werkprogramma expliciet in de begroting opgenomen, opdat reeds bij de begroting duidelijk is welk deel van de baten zeker en welk deel minder zeker is.
- In het kader van begroting 2015 zal onderzocht worden of de door de ODZOB gekozen tariefstructuur adequaat is dan wel bijstelling behoeft.
- In het kader van begroting 2015 zal een voorstel uitgewerkt worden voor een vaste indexeringsmethodiek.

De omgevingsdienst is sinds 1 juni van start en gaat met enthousiasme de uitdagingen aan. Het bestuur en de directie zien in een goede samenwerking met de deelnemers een goede basis voor het realiseren van de gestelde doelen en een goed fundament om de ODZOB tot een succes te maken.

Met vriendelijke groet,

W.J.F. van der Rijt - van der Kruis
Plaatsvervangend voorzitter Dagelijks Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost Brabant

Bijlage(n): Begroting 2013
Begroting 2014

BEGROTING 2013 EN MEERJARENRAMING 2014-2016

27 JUNI 2013

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

BEGROTING 2013 EN MEERJARENRAMING 2014-2016

27 JUNI 2013

In opdracht van	Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
Auteur	Directie en werkgroep financiën
Datum	27 juni 2013
Status	Definitief

Inhoudsopgave

1. Algemeen.....	1
1.1. Inleiding	1
1.2. Situatie in het tweede kwartaal 2013	1
1.3. De ODZOB in de toekomst	1
2. Programmadelen.....	3
2.1. Basistaken, verzoektaken en collectieve taken	3
2.2. Programmadeel I: Basistaken	3
2.3. Programmadeel II: Verzoektaken	3
2.4. Programmadeel III: Collectieve taken	3
3. Exploitatiebegroting.....	4
3.1. Lasten	5
3.2. Baten.....	6
3.3. Rekening resultaat	7
4. Toelichting op de lasten	8
4.1. Formatie	8
4.2. Personeelskosten	8
4.3. Uitbesteding.....	8
4.4. Organisatiekosten.....	9
4.5. Kapitaallasten.....	9
4.6. Onvoorzien.....	9
4.7. Projectkosten	9
4.8. Btw	9
4.9. Prijspeil.....	9
5. Toelichting op de baten	10
5.1. Algemeen	10
5.2. Productencatalogus en productprijzen.....	10
5.3. Programmadelen.....	10
5.4. Basistaken	10
5.5. Verzoektaken	10
5.6. Collectieve taken.....	10
5.7. Projectkosten	10
5.8. Omvang van de deelprogramma's	11
5.9. Kosten en uurtarief 2013	11
6. Balans	12
6.1. Investerings	12
7. Paragrafen	14
7.1. Lokale heffingen	14
7.2. Weerstandsvermogen	14
7.2.1. Bufferfunctie	14
7.2.2. Weerstandscapaciteit.....	14

7.2.3.	Weerstandsvermogen	14
7.2.4.	Algemene reserve	15
7.3.	Verbonden partijen	15
7.4.	Risicomanagement	15
7.4.1.	Risico's	15
7.5.	Financiering.....	16
7.5.1.	Rentevisie	16
7.5.2.	Kasgeldlimiet	16
7.5.3.	Renterisiconorm	16
7.5.4.	Financiering	16
7.5.5.	Liquiditeitsprognose.....	17
7.6.	Onderhoud kapitaalgoederen	17
7.7.	Bedrijfsvoering	18
7.7.1.	Uitstraling	18
7.7.2.	Besturingsmodel.....	18
7.7.3.	Formatiestructuur ODZOB	18
7.7.4.	Huisvesting en servicekosten.....	18
7.7.5.	ICT-gerelateerde exploitatiekosten.....	19
7.7.6.	Kenmerken van de ODZOB	19

Bijlagen

1. Algemeen

1.1. Inleiding

De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) is opgericht op 31 januari 2013. De ODZOB is de uitvoeringsorganisatie van een gemeenschappelijke regeling van de provincie Noord-Brabant en 21 gemeenten. De dienst heeft de juridische vorm van een openbaar lichaam op basis van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen. De omgevingsdiensten zijn opgericht om een kwaliteitsslag te realiseren bij advies, vergunningverlening, toezicht en handhaving. De organisaties zijn daar toe in staat daar zij beschikken over voldoende massa, kennis en ervaring. Het gaat hierbij om taken op het gebied van milieu en van de Wabo en daaraan gerelateerde beleidsvelden. Daarbij bereidt de omgevingsdienst zich voor op de toekomst in verband met de intrede van de omgevingswet. Kaders daarbij zijn de kwaliteitscriteria die voor alle overheden van toepassing zijn die te maken hebben met de Wabo.

De ODZOB is dus een organisatie die verplichte taken van gemeenten en provincie in de regio Zuidoost-Brabant uitvoert en deze partijen ondersteunt op overige gebieden van de fysieke leefomgeving. Het Bedrijfsplan van de ODZOB bevat informatie over inhoudelijke aspecten over de ODZOB en de vorming van de organisatie; op deze plaats wordt daarnaar verwezen.

Het is voor het eerst dat een begroting van de dienst wordt opgeleverd. In 2013 zal er (nog) geen sprake zijn van een normale bedrijfssituatie; de ODZOB start in de periode na 1 juni 2013 (waardoor de begroting in het eerste jaar effectief betrekking heeft op een periode van maximaal 7 maanden). Daarnaast zal er in 2013 sprake zijn van eenmalige oprichtingskosten die ten laste van de exploitatie van de ODZOB worden gebracht.

De samenwerking met partners, burgers, bedrijven, en andere (semi-)overheden wordt gebaseerd op vertrouwen en gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen. De ODZOB streeft naar een gedegen imago, transparantie en een hoge bestuurlijke sensitiviteit. Wie de ODZOB inschakelt krijgt een kwalitatief goed product voor een verantwoorde prijs.

1.2. Situatie in het tweede kwartaal 2013

Nadat reeds lang allerlei voorbereidingsactiviteiten zijn verricht (en projectkosten zijn gemaakt), is de dienst weliswaar per 31 januari opgericht, en is op dezelfde datum een directie benoemd, niettemin is aan er het einde van het eerste kwartaal nog geen sprake van een staande organisatie, laat staan van bedrijfsactiviteiten. Oorzaak is onder meer de lang bestaande onduidelijkheid over de vaststelling van het met de oprichting van de ODZOB gepaard gaande Sociaal beleidskader (SBK), en de daarmee verknoopte gevolgen, zoals het tot aan de vaststellingsdatum niet kunnen overgaan tot aanstellen van management en medewerkers. Dat het SBK wat betreft de regio Zuidoost-Brabant nog niet is vastgesteld heeft te maken met de opvatting van de vakbonden over enkele bij slechts deze regio bestaande thema's, te weten de preallocatie/plaatsing en (de kans op) boventallig personeel.

Zodra de managers operationeel zijn (naar verwachting per 1 mei 2013) is het mogelijk samen met de geplaatste medewerkers een organisatie te vormen. Dat daarbij veel maatregelen (communicatie, opleiding & training, cultuurovergang, andersoortig werken) ten opzichte van het personeel moeten worden genomen staat buiten kijf. Gegeven de omvang van de in deze begroting opgenomen middelen voor deze doelen zullen veel van deze te nemen acties (waarmee het bedrijfsbelang van de organisatie is gediend) niet of slechts beperkt worden uitgevoerd.

1.3. De ODZOB in de toekomst

Het is de verwachting dat de start van de organisatie nog voor de zomer 2013 zal plaatsvinden. Daarna zal er een transitiefase komen waarin de mensen gaan werken in een nieuwe situatie, met nieuwe collega's en op een nieuwe manier. Daar liggen ook kansen en mogelijkheden, die zullen worden benut. In dat kader is de missie belangrijk:

De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant zorgt voor het aanbrengen en handhaven van de door de overheden in de regio aangegeven kwaliteit van de fysieke leefomgeving.

De missie is waarvoor we staan, een visie is waarvoor we gaan. De missie heeft te maken met waarden en identiteit. Wie zijn we, wat zijn onze waarden, hoe willen we met onze klanten en medewerkers omgaan. Een visie is wat we willen bereiken, de strategie hoe we het willen bereiken. Strategie is de manier waarop middelen worden ingezet om doelen te bereiken. Strategie een selectie van activiteiten waarin een organisatie zal uitblinken en zich dus zal onderscheiden in de markt.

Het eindigt bij positieve klantwaardering. De doelen we willen bereiken worden afgeleid van de missie en visie. Hieruit volgt de strategie om doelstellingen tot een goed eind te brengen. Doelstellingen zijn de tastbare na te streven resultaten die de missie, visie en strategie van de organisatie verwezenlijken. Voor de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant geldt dan het volgende.

Missie: De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant zorgt voor het aanbrengen en handhaven van de door de overheden in de regio aangegeven kwaliteit van de fysieke leefomgeving.

Visie: De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant heeft een relatie met de partners in de GR en andere opdrachtgevers die wordt gekenmerkt door: bereikbaarheid, beschikbaarheid, snelheid en betrouwbaarheid waar het gaat om de levering van diensten en producten, de beantwoording van vragen en het voldoen aan verzoeken betreffende de fysieke leefomgeving.

Strategie: de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant neemt een onderscheidende positie in ten opzichte van de concurrenten in de regio door maximale toepassing van een mix van de volgende aspecten: werken op locatie, toepassing van IT, integrale klantbehandeling. Relevant onderdeel is een marketingstrategie die gericht is op het beantwoorden aan de behoeften van de partners in de GR en die daar in voorziet door middel van de aangeboden producten en diensten. De marketingstrategie van de OD is: we gaan eerst voor de klant, daarnaast voor product, prijs, promotie en distributie. De aanpak heeft ook als taak de medewerkers klantgericht te laten werken.

Doelstellingen: ook voor een meer gedetailleerde bepaling van de doelstellingen dan in de ontwerpbegroting 2013 is opgenomen, dienen de medewerkers 'in huis' te zijn, omdat niet top down, maar juist bottom up gewerkt kan worden. Draagvlak, motivatie en betrokkenheid zijn daarbij belangrijke begrippen.

2. Programmadelen

2.1. Basistaken, verzoektaken en collectieve taken

De ODZOB onderscheidt drie takenpakketten. Pakket 1 is het basistakenpakket (verplicht over te dragen). Pakket 2 omvat de verzoektaken en pakket 3 de collectieve taken.

2.2. Programmadeel I: Basistaken

Het landelijk basistakenpakket is verplicht voor de ODZOB. Onder de werking van het basistakenpakket vallen de volgende typen inrichtingen:

- BRZO-inrichtingen;
- IPPC-inrichtingen;
- Barim type B- en alle type C-inrichtingen ((type B = meldingsplichtig, type C = vergunningsplichtig).

De belangrijkste taken die voor de genoemde inrichtingen worden uitgevoerd zijn:

- de voorbereiding van het milieudeel van de omgevingsvergunning;
- de voorbereiding van de omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM);
- het milieutoezicht bij vergunningsplichtige (BRZO-, IPPC- en type C-) inrichtingen;
- het milieutoezicht op B-inrichtingen;
- het ketentoezicht (milieu) op bedrijfsmatige activiteiten;
- de voorbereiding en ondersteuning van de handhaving voor het milieudeel van de VTH-taken bij bovengenoemde activiteiten.

2.3. Programmadeel II: Verzoektaken

Verzoektaken zijn taken die niet zijn genoemd in het basistakenpakket. Dit betreft:

- Alle inrichtinggebonden wettelijke milieutaken (niet zijnde basistaken);
- VTH-taken op grond van de Wabo;
- Alle niet eerder genoemde taken op het terrein van de fysieke leefomgeving.

De BRZO-taken worden in Noord-Brabant exclusief uitgevoerd door de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant.

De verzoektaken zijn onder te verdelen in structureel en incidenteel in opdracht gegeven taken. Dit onderscheid was bij het opstellen van deze begroting nog niet cijfermatig beschikbaar. Dit onderscheid is van belang aangezien volgens de op 30 mei 2013 door het AB geaccordeerde concept DVO zowel de basistaken als de structurele verzoektaken uit een werkprogramma als gegarandeerde afname van werk beschouwd moeten worden.

Naar verwachting zal bij de opstelling van de begroting 2015 dit onderscheid wel beschikbaar zijn.

2.4. Programmadeel III: Collectieve taken

Collectieve taken zijn taken die in gezamenlijkheid worden uitgevoerd op basis van samenwerkingsafspraken en van toepassing zijn op alle partners. Hiertoe wordt door het Algemeen Bestuur een besluit genomen. Het kan gaan om basistaken of verzoektaken zijn. Kenmerken:

- Waarvoor de ODZOB alle deelnemers als opdrachtgever heeft;
- Die in het belang van de gehele regio worden uitgevoerd;
- Die op voorhand niet of nauwelijks zijn toe te wijzen aan individuele opdrachtgevers.

Voorbeelden van collectieve taken zijn ketentoezicht, het ontwikkelen van nieuwe instrumenten in de regulering, de doorwerking van nieuwe wet- en regelgeving, de digitalisering van toezicht- en handhaving-, vergunningprocessen en de (door)ontwikkeling van informatie gestuurd handhaven.

In het AB van 30 mei heeft besluitvorming plaatsgevonden m.b.t. collectieve taken en de verdeling van de bijbehorende kosten. De verdeling van kosten tussen deelnemende gemeenten gezamenlijk en provincie is gebaseerd op de zwaarte van de inrichtingen bestanden landelijke basistaken. De verdeling tussen de gemeenten onderling vindt plaats op basis van 1/3^e inwoneraantal en 2/3^e op basis van de zwaarte van de inrichtingenbestanden landelijke basistaken.

3. Exploitatiebegroting

In 2013 zal er (nog) geen sprake zijn van een normale bedrijfssituatie: voor deze begroting is uitgegaan van een start van de ODZOB per 1 juni 2013 (waardoor de begroting in het eerste jaar effectief betrekking heeft op een periode van 7 maanden). Daarnaast zal er in 2013 sprake zijn van eenmalige projectkosten die ten laste van de exploitatie van de ODZOB worden gebracht. Mocht de startdatum uitgesteld worden, dan zal in de loop van 2013 een begrotingswijziging worden aangeboden aan het bestuur.

In de volgende paragrafen is een specificatie opgenomen van de lasten en baten van de exploitatie. De lasten zijn onderverdeeld in verschillende kostensoorten en dit resulteert in een sub totaal van de lasten. Vervolgens worden de projectkosten en de lasten als gevolg van de collectieve taken gepresenteerd.

Innovatie en efficiencyverbetering staan hoog op de agenda van de ODZOB. Op termijn zal dit, volgens de deelnemers, moeten leiden tot een andere manier van werken. Een en ander zal moeten leiden tot minder benodigde uren voor de realisatie van een product. Hoewel de uitgangspunten, gehanteerd bij de uitvraag die aan deze begroting ten grondslag liggen, al zeer ambitieus zijn, is er toch voor gekozen om in de meerjarenraming vanaf 2015 jaarlijks een target van 3% als taakstelling op te nemen. Dit houdt in dat dezelfde hoeveelheid producten in minder uren gerealiseerd moeten worden. Daarom is, zowel aan de lasten- als aan de batenkant, een target van 3% ingeboekt.

Het realiteitsgehalte van deze targets hangt voor een zeer groot deel af van de bereidheid van de opdrachtgevers tot uniformering van de werkwijzen (zoals: gegevensuitwisseling, rapportages, facturatie, procedures en werkprocessen).

Directe projectkosten (externe kosten in het kader van een opdracht die rechtstreeks aan een klant doorbelast worden) maken geen onderdeel uit van de begroting van de ODZOB, maar kunnen in de praktijk wel voorkomen.

3.1. Lasten

Lasten					
NR	POST	2013	2014	2015	2016
1	PERSONEEL	€8.100.888	€13.676.442	€13.676.442	€13.676.442
1.0	Fte	172,80	172,80	172,80	172,80
1.1	Salariskosten	€7.216.293	€12.171.925	€12.171.925	€12.171.925
1.2	Opleidingskosten	€142.006	€243.439	€243.439	€243.439
1.3	Individueel loopbaanbudget CAR UWO art 17.3	€49.467	€84.800	€84.800	€84.800
1.4	Reis- en verblijfskosten	€301.540	€510.960	€510.960	€510.960
1.5	Overige personeelskosten	€216.489	€365.158	€365.158	€365.158
1.6	Inhuur	€175.093	€300.160	€300.160	€300.160
2	UITBESTEDING	€88.754	€152.149	€152.149	€152.149
2.1	Onderzoeken, advies	€88.754	€152.149	€152.149	€152.149
3	KAPITAALLASTEN	€266.385	€456.659	€456.659	€456.659
3.1	Afschrijving gebouwen	€41.174	€70.583	€70.583	€70.583
3.2	Afschrijving machines/apparaten/installaties	€191.961	€329.076	€329.076	€329.076
3.3	Afschrijving overige (meubilair)	€7.000	€12.000	€12.000	€12.000
3.4	Rente wegens externe financiering	€26.250	€45.000	€45.000	€45.000
4	ORGANISATIE KOSTEN	€773.494	€1.325.991	€1.325.991	€1.325.991
4.1	Telefonie (vast / mobiel)	€52.500	€90.000	€90.000	€90.000
4.2	Printen / kopiëren	€32.340	€55.440	€55.440	€55.440
4.3	ICT helpdesk / externe support	€44.917	€77.000	€77.000	€77.000
4.4	Automatisering / licenties / onderhoud	€80.280	€137.622	€137.622	€137.622
4.5	Kantoor / drukwerk / porto	€43.167	€74.000	€74.000	€74.000
4.6	Abonnementen / lidmaatschappen	€46.667	€80.000	€80.000	€80.000
4.7	Verzekeringen	€26.186	€44.890	€44.890	€44.890
4.8	Leaseauto's	€35.000	€60.000	€60.000	€60.000
4.9	Catering	€26.186	€44.890	€44.890	€44.890
4.10	Huur gebouw	€234.500	€402.000	€402.000	€402.000
4.11	Servicekosten pandgebonden (beheer)	€124.285	€213.060	€213.060	€213.060
4.12	Bijdrage aan SRE-(concern) investeringen	€9.968	€17.089	€17.089	€17.089
4.13	Uitbesteding salaris administratie	€17.500	€30.000	€30.000	€30.000
5	ONVOORZIEN	€113.954	€195.351	€195.351	€195.351
5.1	Onvoorzien	€113.954	€195.351	€195.351	€195.351
		€9.343.476	€15.806.591	€15.806.591	€15.806.591
6	PROJECTKOSTEN	€928.172			
6.1	Projectkosten 2012/2013	€928.172	€0	€0	€0
7	PROGRAMMA KOSTEN	€317.847	€544.880	€544.880	€544.880
7.1	Kosten collectieve taken	€317.847	€544.880	€544.880	€544.880
Lasten		€10.589.494	€16.351.471	€16.351.471	€16.351.471
	taakstellend inverdieneffect (3% per jaar)			-€490.544	-€490.544
					-€475.828
Totaal		€10.589.494	€16.351.471	€15.860.927	€15.385.099

3.2. Baten

In januari 2013 is de definitieve opgave van de workload voor de ODZOB vastgesteld, deze is gebaseerd op de verwachte opdrachtverlening van de deelnemers.

Op basis van ervaringscijfers een inschatting is gemaakt van het omzetvolume van de overige opdrachtgevers (waaronder het SRE).

Op basis van de definitieve workload wordt het opdrachtvolume vastgesteld in de DVO's tussen de opdrachtgevers en de ODZOB.

De formatie van de ODZOB is gebaseerd op deze workload en bedraagt 172,8 fte (waarvan 138,2 fte primair proces en 34,6 fte overhead).

Baten					
NR	POST	2013	2014	2015	2016
1	Basistaken	€2.324.517	€3.984.886	€3.984.886	€3.984.886
1.1	Deelnemende gemeenten	€1.729.179	€2.964.308	€2.964.308	€2.964.308
1.2	Provincie	€595.337	€1.020.578	€1.020.578	€1.020.578
2	Verzoektaken	€6.895.995	€11.821.707	€11.821.707	€11.821.707
2.1	Deelnemende gemeenten	€1.855.976	€3.181.673	€3.181.673	€3.181.673
2.2	Provincie	€2.874.353	€4.927.463	€4.927.463	€4.927.463
2.3	Dienst SRE	€812.335	€1.392.574	€1.392.574	€1.392.574
2.4	Overige opdrachtgevers	€1.353.332	€2.319.997	€2.319.997	€2.319.997
3	Collectieve taken	€317.847	€544.880	€544.880	€544.880
3.1	Inzet uren	€259.513	€444.880	€444.880	€444.880
3.2	Inzet middelen (programmakosten 7.1)	€58.333	€100.000	€100.000	€100.000
6	Bijdrage projectkosten	€108.289	€185.639	€185.639	€185.639
6.1	Opslag € 1 per uur	€108.289	€185.639	€185.639	€185.639
Baten		€9.646.648	€16.537.111	€16.537.111	€16.537.111
	taakstellend inderdieneffect (3% per jaar)			-€490.544	-€490.544
					-€475.828
Totaal		€9.646.648	€16.537.111	€16.046.567	€15.570.739

3.3. Rekening resultaat

In 2013 zijn de geraamde lasten hoger dan de baten. Reden hiervan is dat de projectkosten van circa € 928.000 in 2013 volledig ten laste van de exploitatie worden gebracht. Hier tegenover staan bijdragen van de deelnemers (via opslag van € 1,00 op het uurtarief). In 2013 bedraagt deze opslag ongeveer € 108.000. Per saldo resulteert dit in een nadeel van circa € 943.000 in 2013.

Uitgangspunt in deze begroting voor 2013 is dat 58% (7 op 12 maanden) van de te verwachten kosten zijn geraamd. De nieuwe directie van de ODZOB is gestart na de oprichtingsvergadering van 31 januari 2013. Verwacht wordt dat het management op 1-5-2013 in dienst komt. Als gevolg hiervan zijn aanvullende kosten geraamd (ongeveer € 123.000).

Het bovenstaande leidt tot een geraamd tekort van globaal € 943.000 in 2013. In de jaren 2014 tot en met 2016 wordt een positief saldo voorzien van ruim € 185.000 (dit komt overeen met de geraamde uren per jaar van de basis en verzoektaken van alle deelnemers aan de ODZOB).

De begroting is meerjarig in evenwicht. Het geraamde tekort in 2013 wordt in de jaren daarna gecompenseerd.

Lasten en baten					
POST		2013	2014	2015	2016
	Totaal lasten	€10.589.494	€16.351.471	€15.860.927	€15.385.099
	Totaal baten	€9.646.648	€16.537.111	€16.046.567	€15.570.739
	Resultaat	-€942.846	€185.640	€185.640	€185.640
	naar alg.res. i.v.m. dekking projectkosten		-€185.640	-€185.640	-€185.640
	Saldo		€ 0	€ 0	€ 0

4. Toelichting op de lasten

4.1. Formatie

De formatie is als volgt opgebouwd:

■ Functies primaire proces	138,2 fte
■ Functies overhead	34,6 fte
■ Totaal	172,8 fte

De overhead functies hebben betrekking op:

- Management
- Coördinatoren
- Management ondersteuning (secretariaat)
- Ondersteunende diensten

Binnen de formatie van de overhead (34,62 fte) wordt 3,2 fte naar verwachting ingevuld met flexibel inzetbare medewerkers.

4.2. Personeelskosten

De salariskosten van het personeel van de ODZOB zijn gebaseerd op de maximum salarisschalen uit het CAR-UWO. De ODZOB kent geen uitloopschalen in zijn loongebouw. Er is rekening gehouden met de financiële gevolgen vanwege uitloopschalen uit het verleden bij de deelnemende organisaties (met andere woorden kosten als gevolg van uitloopschalen zijn opgenomen in deze begroting). Deze methode biedt een realistische berekening van de personeelskosten van de ODZOB.

Inmiddels is besloten om deze kosten in rekening te brengen bij de latende partijen. Bij de jaarrekening zal worden gezien wat de werkelijke omvang is van deze kosten en op welke wijze deze in rekening gebracht zullen worden bij de latende partijen.

Er is geen rekening gehouden met personeel dat geplaatst wordt in een functie die lager is ingeschaald dan bij de gemeenten of provincie het geval was. Indien deze situatie zich voordoet, dan wordt verondersteld dat deze extra kosten door de ODZOB bij de latende partij in rekening worden gebracht. De overige kosten die het gevolg zijn van het Sociaal Beleidskader komen voor rekening van de latende organisaties, de wijze waarop deze verrekening plaatsvindt wordt nog uitgewerkt.

Voor opleidingskosten is 2% van de loonsom aangehouden. Daarnaast is rekening gehouden met een bedrag van € 500 per fte als individueel loopbaanbudget.

Reiskosten bestaan uit kosten woon-werkverkeer en dienstreizen. Voor de eerste component is 1,5% van de loonsom geraamd. Voor dienstreizen is een onderscheid gemaakt tussen medewerkers in het primaire proces (3% van de loonsom) en medewerkers overhead (1,5% van de loonsom).

Onder overige personeelskosten wordt onder andere verstaan: arbokosten, consumpties, collectieve ongevallen verzekering, personeelsbijeenkomsten en flexibel belonen. Hiervoor is 3% van de loonsom als uitgangspunt gehanteerd.

Hoewel het plaatsingsproces van het personeel van de ODZOB nog niet is afgerond, is inmiddels wel duidelijk geworden dat er meer mensen in dienst zullen komen van de ODZOB dan op basis van het formatieplan mocht worden verwacht. De omvang van deze kosten zijn nog niet verwerkt in deze begroting. In de paragraaf bedrijfsvoering wordt hier nader op ingegaan.

4.3. Uitbesteding

Deze post heeft betrekking op uitbesteding van adviezen op het gebied van personele en juridische aangelegenheden, communicatie en het uitvoeren van kwaliteitsonderzoek. De uitbesteding van de salarisadministratie en de helpdesk valt niet onder deze post.

4.4. Organisatiekosten

Deze kosten hebben betrekking op de volgende onderwerpen:

- Telefonie
- Kopiëren/printen
- ICT helpdesk
- Automatisering/licenties/onderhoud
- Kantoorbenodigdheden/porto/drukwerk
- Verzekeringen
- Leaseauto's
- Catering/restauratieve voorzieningen
- Huur gebouw
- Servicekosten gebouw: schoonmaak/beveiliging/onderhoud
- Bijdrage aan SRE-investeringen: activa machines/apparaten/installaties
- Uitbesteding salarisadministratie

4.5. Kapitaallasten

Deze post bestaat uit twee componenten: afschrijvingen en rente. De afschrijvingen hebben zowel betrekking op reeds bestaande activa (welke, tegen boekwaarde, worden overgenomen van het SRE Milieudienst) en op nieuwe investeringen, inclusief de geactiveerde projectkosten. Er zijn rentekosten geraamd wegens het aantrekken van lang- en/of kortlopende leningen.

4.6. Onvoorzien

De post onvoorzien is geraamd op ongeveer 1% van de totale lasten.

4.7. Projectkosten

De projectkosten bestaan uit een deel dat activeerbaar is en een deel dat niet activeerbaar is. Het niet activeerbare deel van deze kosten wordt in 2013 volledig ten laste van de exploitatie (en daarmee het rekening resultaat) van de ODZOB gebracht. Hierbij gaat het om een bedrag van circa € 928.000.

Het aandeel van de projectkosten, dat geactiveerd wordt bedraagt ongeveer € 357.000. Hierbij gaat het om uren van medewerkers en externe ondersteuning die betrekking hebben op de nieuwe investeringen van de ODZOB. Deze investeringen worden gedaan wegens noodzakelijke aanpassing en uitbereiding van applicaties, licenties en infrastructuur (totaal € 764.000).

De afschrijvingen als gevolg van deze investeringen zijn geraamd bij de kapitaallasten.

4.8. Btw

Alle opgenomen bedragen zijn exclusief btw. Het door de ODZOB te hanteren btw-regime heeft geen effect op deze begroting, mogelijk wel op de doorbelasting van kosten aan de klanten.

4.9. Prijspeil

De bedragen zijn gebaseerd op prijspeil 2013. In de meerjarenraming is weergegeven in constante prijzen.

5. Toelichting op de baten

5.1. Algemeen

Baten voor de ODZOB bestaan uit de vergoeding die opdrachtgevers betalen voor de activiteiten die de ODZOB voor hen uitvoert. Deze activiteiten worden in de vorm van producten en diensten in opdracht gegeven aan de ODZOB. In de eerste jaren en zo ook in dit begrotingsjaar worden de baten bepaald door het werkelijk aantal gespendeerde uren af te rekenen tegen het eerder genoemde product-uurtarief.

5.2. Productencatalogus en productprijzen

Er is een productencatalogus zijn opgesteld waarin alle door de ODZOB te leveren producten en diensten zijn omschreven. Tevens is in deze catalogus beschreven welke mix van input van deskundigheid voor elk van deze producten en diensten vereist is. Op basis van deze mix en de bijbehorende tarieven van de medewerkers die deze deskundigheid bezitten is per product of dienst een uurtarief vastgesteld.

5.3. Programmadelen

De activiteiten van de omgevingsdienst zijn onderverdeeld in 3 programma's:

- Basistaken (verplicht in te brengen)
- Verzoektaken (voor deelnemers en voor niet-deelnemers)
- Collectieve taken

5.4. Basistaken

De basistaken hebben een verplicht karakter. Alle deelnemers brengen deze taken in bij de ODZOB. Het volume van de workload is berekend aan de hand van de verwachte opdrachtverlening (januari 2013).

5.5. Verzoektaken

Deze taken worden ingebracht door zowel deelnemers als niet-deelnemers. Het volume van de workload van de deelnemers is, net als bij de basistaken, berekend aan de hand van de verwachte opdrachtverlening (januari 2013). De verzoektaken van niet-deelnemers zijn overgenomen uit het dienstplan 2013 van de SRE Milieudienst.

5.6. Collectieve taken

Voor dit programmadeel is een kostenpost opgenomen € 544.880,- op jaarbasis. Dit bedrag is tot stand gekomen op basis van een raming van werkzaamheden voor circa 4 fte met een bijbehorend werkbudget van € 100.000,-.

Aan de raming ligt een onderbouwing van uit te voeren taken, zoals vastgesteld in het AB van 30 mei 2013, ten grondslag. In verband met doorbelasting van deze kosten aan de deelnemers, is een zelfde bedrag als bate opgenomen. De verdeling van de kosten over de diverse deelnemers is weergegeven in bijlage I.

5.7. Projectkosten

Het niet activeerbare deel van de projectkosten wordt in 2013 volledig ten laste van de exploitatie (en daarmee het rekening resultaat) van de ODZOB gebracht. Hierbij gaat het om een bedrag van circa € 928.000.

De deelnemers en overige klanten van de ODZOB dragen allemaal bij in deze kosten door middel van een opslag op het uurtarief van € 1.

5.8. Omvang van de deelprogramma's

Voor 2013 leidt dit tot de volgende omvang van de verschillende deelprogramma's:

Deelprogramma	bedrag	uren
Basistaken	€2.324.517	28.058
Verzoektaken	€6.895.995	80.232
Subtotaal	€9.220.512	108.289
Collectieve taken	€317.847	
Bijdrage projectkosten	€108.289	
Totaal	€9.646.648	

In bijlage 1 is een gedetailleerd overzicht opgenomen van de bijdrage per opdrachtgever.

5.9. Kosten en uurtarief 2013

Uit de exploitatiebegroting zijn gemiddelde kosten per fte en gemiddelde uurtarieven af te leiden. Deze zijn hieronder weergegeven:

■ Totale kosten 2013 (juni t/m december)	€ 9.343.476
■ Geraamde productieve uren (juni t/m december)	108.289
■ Genormeerde aantal declarabele uren per primaire fte	1.340
■ Gemiddeld uurtarief (kosten)	€ 86,30

De ODZOB hanteert deskundigheidsgebonden uurtarieven. De tarieven worden gehanteerd in de financiële afrekening met de opdrachtgevers. De uurtarieven zijn all-in (personeelskosten, personele overhead en materiële overhead).

De opdrachtgevers bepalen op basis van het werkprogramma het benodigde budget voor de ODZOB. In het werkprogramma geeft een opdrachtgever aan welke producten en diensten worden afgenomen van de ODZOB. Daarnaast wordt de geplande urenafname per product geraamd.

Om het budget te kunnen bepalen berekent de ODZOB een uurtarief per product. Dit tarief per product is samengesteld uit een verdeling van deskundigheden die aan het product werken. Deze verdeling van deskundigheden is gebaseerd op de normen van de landelijke kwaliteitscriteria.

6. Balans

Er is een indicatieve balans voor 2013 opgesteld waarin inzicht wordt gegeven in te verwachten financiële stromen. Ter ondersteuning van deze balans is een beknopte liquiditeitsprognose opgesteld. De balans en liquiditeitsprognose zullen in de loop van 2013 verder worden uitgewerkt.

ACTIVA (bedragen x € 1.000)	primo	+	-/-	ultimo
vaste activa				
materiele vaste activa				
gebouwen	€ 0	€ 186	€ 41	€ 145
machines apparaten installaties	€ 0	€ 1.161	€ 192	€ 969
overige materiele vaste activa	€ 0	€ 33	€ 7	€ 26
totaal vaste activa	€ 0	€ 1.380	€ 240	€ 1.140
vlottende activa				
liquide middelen				
debiteuren/onderhanden werk	€ 0	€ 995	€ 0	€ 995
bank	€ 0	€ 3.100	€ 3.078	€ 22
totaal vlottende activa	€ 0	€ 4.095	€ 3.078	€ 1.017
TOTAAL ACTIVA	€ 0	€ 5.475	€ 3.318	€ 2.157

6.1. Investeringsen

In de begroting wordt rekening gehouden met nieuwe investeringen op het gebied van ICT. Deze investeringen zijn te verdelen in 4 categorieën: applicaties, infrastructuur, kantoorautomatisering en overig.

Het totale investeringsvolume bedraagt € 763.500 en deze investeringen worden in 3, 4 of 5 jaar afgeschreven. De hierbij behorende afschrijvingen bedragen op jaarbasis circa € 202.000 (in 2013 komt dit bedrag, wegens de start op 1/6/2013) uit op bijna € 118.000.

Naast deze investeringen wordt een bedrag van € 357.471 van de projectkosten eveneens geactiveerd (looptijd 4 jaar). Hierbij gaat het om werkzaamheden die een directe relatie hebben met de genoemde nieuwe investeringen. De jaarlijkse afschrijvingskosten van de projecten komen uit op een bedrag van bijna € 90.000 (2013: ruim € 52.000).

Naast nieuwe investeringen is er ook sprake van bestaande investeringen die oorspronkelijk zijn gedaan door de SRE Milieudienst. Deze activa worden tegen boekwaarde 31/5/2013 (ongeveer € 260.000) overgedragen aan de ODZOB. De hiermee gepaard gaande jaarlijkse afschrijvingskosten bedragen circa € 120.000 (2013: circa € 70.000).

■ Bestaande activa SRE Milieudienst	€ 260.000
■ Nieuwe investeringen	€ 763.000
■ Hierbij behorende activeerbare projectkosten	€ 357.000
■ Totaal investeringen	€ 1.380.000

PASSIVA (bedragen x € 1.000)	primo	+	-/-	ultimo
vaste passiva				
eigen vermogen				
algemene reserve	€ 0			€ 0
rekeningresultaat	€ 0	€ 108	€ 1.051	-€ 943
vaste schulden				
leningen > 1 jaar	€ 0	€ 2.000	€ 0	€ 2.000
totaal vaste passiva	€ 0	€ 2.108	€ 1.051	€ 1.057
vlottende passiva				
vlottende schulden < 1 jaar				
overige schulden	€ 0	€ 1.100	€ 0	€ 1.100
totaal vlottende passiva	€ 0	€ 1.100	€ 0	€ 1.100
TOTAAL PASSIVA	€ 0	€ 3.208	€ 1.051	€ 2.157

Er is een onderscheid gemaakt tussen aan te trekken langlopende en kortlopende leningen. De eerste categorie is gerelateerd aan de investeringen, over te nemen activa en projectkosten. Kortlopende leningen moeten er voor zorgen dat de ODZOB over voldoende liquide middelen beschikt ter dekking van tijdelijke tekorten in de exploitatie.

De hoogte van de benodigde aan te trekken leningen bedragen bij aanvang:

■ Lening > 1 jaar	€ 2.000.000
■ Lening < 1 jaar	€ 1.100.000

Het geraamde rekeningresultaat komt, zoals gemeld in hoofdstuk 3, uit op een nadelig resultaat van € 943.000. Dit resultaat zal bij de jaarrekening 2013 ten laste van de algemene reserve worden gebracht. Deze zal hierdoor, naar verwachting, negatief worden. In de jaren 2014 en daarna zal de algemene reserve verhoogd worden door de toekomstige verrekening van de projectkosten (opslag van € 1 op het uurtarief).

7. Paragrafen

7.1. Lokale heffingen

De ODZOB is niet bevoegd om lokale heffingen op te leggen. In de loop van 2013 zal nader onderzocht worden of het heffen en innen van leges wegens het verstrekken van vergunningen zal worden ondergebracht bij de ODZOB.

7.2. Weerstandsvermogen

In de Financiële Verordening Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2013 is vastgelegd dat de kaders voor het financieel risicomanagement, het opvangen van risico's door verzekeringen, voorzieningen, het weerstandsvermogen en de gewenste weerstandscapaciteit zijn vastgelegd in een afzonderlijke nota "weerstandsvormogen en risicomanagement", die is vastgesteld in de vergadering van het Dagelijks Bestuur op 13 maart 2013.

Het BBV laat gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen vrij in het inkleuren van de begrippen risico, weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen. Deze organisaties, waaronder ook de ODZOB, dienen zelf risico's en de weerstandscapaciteit in beeld te brengen.

7.2.1. Bufferfunctie

In beginsel hoeft de ODZOB niet zelf te beschikken over een buffer om de financiële gevolgen van risico's op te vangen. Er kan immers, indien noodzakelijk, een beroep gedaan worden op de deelnemers. Dit is vanuit praktisch oogpunt niet gewenst.

Om adequaat en effectief te kunnen reageren op de financiële gevolgen van risico's die zich voordoen zal de ODZOB moeten beschikken over een financiële buffer. Hierdoor is de ODZOB in staat om risico's (binnen de door de deelnemers vooraf gestelde kaders) financieel zelf op te vangen. Er hoeft dan geen afzonderlijk beroep gedaan te worden op deze deelnemers.

7.2.2. Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit wordt gedefinieerd als de middelen en mogelijkheden waarover de ODZOB kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Het is als het ware een buffer om er voor te zorgen dat de organisatiedoelstellingen niet in gevaar komen, als risico's werkelijkheid worden. De ODZOB rekent de algemene reserve tot de weerstandscapaciteit.

7.2.3. Weerstandsvormogen

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de risico's (benodigde weerstandscapaciteit) die de ODZOB loopt. Voor het beoordelen van het weerstandsvermogen is inzicht nodig in zowel de omvang en de achtergronden van de mogelijke risico's als ook in de beschikbare weerstandscapaciteit.

De ratio tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit (op basis van geïnventariseerde risico's) geeft een indruk van het weerstandsvermogen van de ODZOB.

	Beschikbare weerstandscapaciteit
Ratio weerstandsvermogen =	-----
	Benodigde weerstandscapaciteit

Als norm voor het weerstandsvermogen wordt een ratio tussen 1,0 en 1,4 gehanteerd.

7.2.4. Algemene reserve

De algemene reserve van de ODZOB is bij de start van de gemeenschappelijke regeling nihil. Hetzelfde geldt voor de beschikbare weerstandscapaciteit.

Omdat bij de aanvang van de werkzaamheden van de ODZOB nog niet alle risico's in beeld zijn en gekwantificeerd kunnen worden, wordt als richtlijn voor de weerstandscapaciteit voorlopig 5% van de totale exploitatielasten gehanteerd.

De totale exploitatielasten in de begroting 2013 van de ODZOB zijn geraamd op circa € 10,6 miljoen. De omvang van de toegestane weerstandscapaciteit komt daarmee uit op een bedrag van € 500.000. De streefwaarde van de algemene reserve is hieraan gelijk.

In de begroting is wel rekening gehouden met een post onvoorzien (circa 1,25% van het begrotingstotaal), ter grootte van ruim € 114.000.

7.3. Verbonden partijen

De ODZOB heeft geen bestuurlijke of financiële belangen in andere organisaties.

7.4. Risicomanagement

Risicomanagement is het effectief omgaan met de kansen en bedreigingen die de realisatie van de organisatiedoelstellingen kunnen beïnvloeden. Hiervoor is het van belang dat er een continu proces wordt ingericht van identificeren, prioriteren en beheersen.

Hierdoor kunnen goed onderbouwde keuzes gemaakt worden met betrekking tot:

- Welke risico's gedragen kunnen worden?
- Welke beheersmaatregelen kunnen getroffen worden?
- Welke middelen moeten, ter afdekking van risico's, gereserveerd worden?

De wijze waarop met risico's wordt omgegaan kent de volgende alternatieven:

- Vermijden (bijvoorbeeld: stoppen met bepaalde activiteiten)
- Beheersen (bijvoorbeeld: maatregelen treffen door processen, procedures of organisatiecultuur aan te passen)
- Overdragen (bijvoorbeeld: verzekering afsluiten of activiteit uitbesteden)
- Accepteren

7.4.1. Risico's

Hieronder volgt een, niet limitatief, overzicht van risico's die onderkend zijn wegens de oprichting en operationalisering van de ODZOB.

- De verwachting is dat wetgeving in 2014 zodanig zal wijzigen dat werkzaamheden voor derden niet meer dan 10% van de omzet mogen bedragen, wil er nog sprake zijn van quasi-inbesteden bij haar deelnemers. De omzet bij niet-deelnemers zal in 2013 wezenlijk hoger zijn. Het streven is om in de buurt van deze 10% te komen door enerzijds bij niet deelnemende overheden te focussen op die opdrachten die echt aanvullend aan en synergetisch met de kerntaken van de ODZOB zijn en anderzijds door de omzet voor werkzaamheden op het gebied van de fysieke leefomgeving bij de deelnemers te vergroten. Mogelijkheden om het quasi-inbesteden door deelnemende gemeenten en provincie te laten vervangen door het laten vestigen van een zogenaamd alleenrecht worden nader onderzocht.
- Het opstarten van de nieuwe organisatie, bestaande uit circa 190 medewerkers die uit ruim 20 verschillende organisaties afkomstig zijn, zal ongetwijfeld leiden tot een zekere mate van improductiviteit. Indien de werkelijke productiviteit achterblijft bij de raming, dan heeft dit forse financiële consequenties. In geval van een productiviteit van "slechts" 1240 uur per fte primair proces (i.p.v. de genormeerde 1340 uur) leidt dit tot extra benodigd personeel (circa 11 fte) met een bijbehorende kostenpost van ongeveer € 800.000. Indien slechts 1140 uur per fte primair proces wordt gerealiseerd, dan bedragen de extra kosten € 1,7 miljoen (24 fte).
- Mocht de opdrachtverlening achterblijven bij de raming, dan wordt de ODZOB geconfronteerd met kosten waarvoor geen c.q. niet voldoende dekking bestaat. Immers, op basis van het SBK wordt een werkgarantie gegeven van 4 jaar. Het personeelsbestand waarmee de ODZOB start kan dus tot 2017 niet worden ingekrompen, terwijl het omzetvolume door de opdrachtgevers niet structureel wordt gegarandeerd.

- Door een scheiding aan te brengen tussen basistaken en verzoektaken (in afzonderlijke programmadelen) wordt voorkomen dat de gevolgen van eventuele schommelingen in het volume van de verzoektaken leidt tot financiële effecten bij de basistaken. Bij het inrichten van de (financiële) administratie wordt hier rekening mee gehouden.
- De ODZOB zal de volledige orderportefeuille overnemen van de SRE Milieudienst. Echter, zolang het boventallig personeel in de flexibele schil van de SRE Milieudienst (dat een deel van deze taken moet uitvoeren) in een andere dienst zit en wordt aangestuurd door een ander management, bestaat het risico op ondoelmatigheden en inefficiëntie.
- De ODZOB wordt als gevolg van het SBK geconfronteerd met boventallig personeel. Hiervoor zijn in deze begroting geen middelen opgenomen aangezien als uitgangspunt gehanteerd is dat de kosten gerelateerd aan boventallig personeel door berekend worden aan de latende partijen. Mocht in de nabije toekomst anders besloten worden, dan heeft dat belangrijke financiële consequenties voor de ODZOB.
- Het SRE wordt geconfronteerd met diverse bezuinigingsopgaven. Dit kan gevolgen hebben voor de structurele opdrachten, zoals nu opgenomen zijn in de meerjarenramingen van de ODZOB.

7.5. Financiering

In deze paragraaf worden de ontwikkelingen en uitgangspunten gepresenteerd met betrekking tot kasgeldlimiet, rente, geldleningen en beleid ten aanzien van treasury.

7.5.1. Rentevisie

De verwachting is dat de ODZOB leningen moet aantrekken om, zeker in de opstartfase, over voldoende liquide middelen te kunnen beschikken. Aangenomen wordt dat het hierbij gaat om een bedrag van € 3,1 miljoen waarbij de te betalen rente 1,5% bedraagt. Vreemd vermogen kan worden verkregen door het aangaan van een lening bij deelnemers of bij een bancaire instelling. Inmiddels is besloten om vreemd vermogen van de BNG te betrekken.

7.5.2. Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet heeft betrekking op het maximaal toegestane bedrag dat geleend mag voor een periode korter dan één jaar. Dit wordt uitgedrukt in een percentage van het begrotingstotaal. Voor Gemeenschappelijke Regelingen, waaronder de ODZOB, is dit vastgesteld op 8,2%. Dit komt neer op een bedrag van ongeveer € 869.000. In de liquiditeitsprognose wordt een hoger bedrag geraamd, dit is voor de korter termijn toegestaan. Reden van de overschrijding is het bijzondere karakter van 2013. In 2014 wordt naar verwachting wel aan de norm voldaan.

7.5.3. Renterisiconorm

De renterisiconorm schrijft voor welk deel van de lange termijn leningen (> 1 jaar) maximaal vernieuwd mag worden in een begrotingsjaar. Voor Gemeenschappelijke Regelingen, waaronder de ODZOB, is dit vastgesteld op 20%. Dit betekent dat de ODZOB bij het aangaan van leningen moet toezien op de opbouw hiervan. Gestreefd moet worden naar leningen met verschillende looptijden, opdat dit risico beperkt kan worden.

7.5.4. Financiering

De ODZOB stuurt voorschotnota's (3 maal per jaar) op basis van het werkprogramma per opdrachtgever. Voor verzoektaken buiten het werkprogramma geldt dat deze maandelijks achteraf worden gefactureerd. De collectieve taken worden eenmaal per jaar vooraf gefactureerd.

7.5.5. Liquiditeitsprognose

alle bedragen x € 1.000	2013				2014
inkomsten	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1
basis taken		€996	€996	€333	
verzoek taken			€2.956	€2.956	€984
collectieve taken			€318		
bijdrage projectkosten		€12	€46	€39	€11
	€0	€1.008	€4.316	€3.328	€995
uitgaven	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1
project uren		-€357			
nieuwe investeringen		-€764			
overname activa SRE		-€259			
projectkosten		-€928			
correctie afschrijvingen		€34	€103	€103	
aanloopkosten	-41	-€82			
collectieve taken			-€159	-€159	
exploitatie ODZOB		-€1.317	-€3.952	-€3.952	
	-€41	-€3.673	-€4.008	-€4.008	€0
totaal per kwartaal	-€41	-€2.665	€308	-€680	€995
mutatie liquiditeit	-€41	-€2.706	-€2.398	-€3.078	-€2.082

aan te trekken lening				
kortlopende lening	€1.100	€1.100	€1.100	€1.100
langlopende lening	€2.000	€2.000	€2.000	€2.000
	€3.100	€3.100	€3.100	€3.100

saldo liquiditeit	€3.059	€394	€702	€22
-------------------	--------	------	------	-----

Deze indicatieve en beknopte prognose heeft betrekking op de verwachte geldstromen van de bedrijfsvoering 2013. Deze geldstromen vinden plaats in zowel 2013 als 2014.

Hoewel de facturatie, zoals in voorgaande paragraaf is aangegeven, voor de werkprogramma's (dus inclusief de daarin opgenomen verzoektaken) aan de hand van voorschotnota's zal geschieden, is voor de liquiditeitsprognose een iets voorzichtiger uitgangspunt gehanteerd:

- Basistaken 3x per jaar, vooraf
- Verzoektaken per maand, achteraf
- Collectieve taken 1x per jaar, vooraf

Aangenomen wordt dat alle betalingen een maand na facturatie of bevoorschotting voldaan worden. Voor de verzoektaken betekent dit, dat de betaling pas twee maanden na de geleverde dienst plaatsvindt.

7.6. Onderhoud kapitaalgoederen

Deze paragraaf gaat in op het onderhoud van de volgende soorten kapitaalgoederen:

- Wegen
- Riolering
- Water
- Groen
- Gebouwen

Voor de ODZOB is dit niet van toepassing omdat het kantoor waarin de ODZOB gehuisvest is, wordt gehuurd.

7.7. Bedrijfsvoering

7.7.1. Uitstraling

De ODZOB wordt een professionele en open organisatie. De samenwerking met burgers, bedrijven, eigenaren en andere (semi-)overheden wordt gebaseerd op vertrouwen en gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen. De ODZOB streeft naar een gedegen imago, transparantie en een hoge bestuurlijke sensitiviteit. Wie de ODZOB inschakelt krijgt een kwalitatief goed product voor een verantwoorde prijs.

7.7.2. Besturingsmodel

Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor de ODZOB. Het Dagelijks Bestuur ziet toe op de uitvoering van de besluiten van het Algemeen Bestuur, op de kwaliteit van de dienst en de behartiging van de belangen van de dienst. De directeur geeft ambtelijk leiding aan de ODZOB.

7.7.3. Formatiestructuur ODZOB

■ Functies primaire proces	138,2 fte
■ Ondersteunende functies primair proces	10,4 fte
■ Functies overhead	24,2 fte
■ Totaal	172,8 fte

De functies in het primair proces hebben betrekking op:

■ Vergunningverlening	45,2 fte
■ Procedures	10,0 fte
■ Handhaving	41,0 fte
■ Juridisch	8,0 fte
■ Beleid	15,5 fte
■ Communicatie	4,0 fte
■ Specialisten	14,5 fte
■ Totaal	138,2 fte

De overheadfuncties (inclusief ondersteuning primair proces) zijn als volgt opgebouwd:

■ Management, bestuur, ondersteuning	9,0 fte
■ Personeel & organisatie	3,0 fte
■ Informatievoorziening & IT	6,0 fte
■ Financiën & control	5,0 fte
■ Overig bedrijfsbureau	6,0 fte
■ Indirect productieve activiteiten coördinatoren	2,4 fte
■ Flexibel inzetbare medewerkers	3,2 fte
■ Totaal	34,6 fte

Het formatieplan zoals hiervoor geschetst is de basis voor de raming van de salariskosten van de ODZOB. Inmiddels is duidelijk geworden dat meer medewerkers zijn geprealloceerd voor de ODZOB dan er formatieplaatsen beschikbaar zijn. Bij het opstellen van de begroting was het plaatsingsproces nog niet geheel afgerond; op dat moment was nog sprake van een boventalligheid van 25 personen. Daar staat tegenover dat er nog vacatures zijn binnen de ODZOB, die mogelijk als geschikte functie aan te merken zijn voor boventalligen.

Bestuur en directie vinden de boventalligheid een zeer onwenselijke situatie en zullen er alles aan doen om de problematiek van boventalligheid zo spoedig mogelijk op te lossen. Onder meer is het noodzakelijk om een sociaal plan op te stellen met betrokkenheid van GO en OR. Er zal actief gewerkt worden aan mobiliteit tussen de Omgevingsdiensten in de provincie (en daarbuiten) en mobiliteit binnen de regio Zuid-oost Brabant. Ook het aantrekken van extra opdrachten bij de deelnemers in de GR, bijvoorbeeld werkzaamheden op het terrein van de fysieke leefomgeving die tot nu toe door private partijen worden uitgevoerd, is een hulpmiddel om boventalligheid op te lossen.

Uiteindelijk moet de ODZOB een organisatie worden met een gezonde verhouding tussen vaste formatie en bezetting, en een flexibele schil van medewerkers die op afroep beschikbaar zijn voor specifieke werkzaamheden, piekbelasting, etc.

7.7.4. Huisvesting en servicekosten

De huisvestingskosten zijn gebaseerd op een bestaand contract dat nog 3 jaren doorloopt. Hierbij is het SRE contractpartner en wordt een deel van deze kosten doorbelast aan de ODZOB. Dit geldt eveneens voor

de hiervan in het verlengde liggende servicekosten. Het aandeel van deze kosten van de ODZOB bedraagt 67%.

In deze begroting is geen rekening gehouden met financiële gevolgen van Het Nieuwe Werken.

7.7.5. ICT-gerelateerde exploitatiekosten

In de begroting wordt rekening gehouden met verschillende ICT-gerelateerde kostenposten. Hierbij gaat het onder andere om telefonie, printen/kopiëren, helpdesk, licenties en onderhoud.

Deels wordt hierbij aangesloten bij bestaande SRE-contracten (kopiëren/printen en helpdesk).

Hierbij is aangenomen dat 77% van de kosten van het SRE voor rekening van de ODZOB komen. Daarnaast zijn er ook schattingen gemaakt van te verwachten kosten op basis van ervaringscijfers (telefonie, licenties en onderhoud). De bestaande kostenverdeling tussen het SRE en de SRE Milieudienst zijn als uitgangspunt gehanteerd.

7.7.6. Kenmerken van de ODZOB

- De taakuitvoering voldoet aan de landelijk vastgestelde kwaliteitseisen.
- De dienst zorgt ervoor dat een slagvaardige, breed gedragen, goede inhoudelijke en procesmatige afstemming/samenwerking en kennisdeling plaatsvindt met de deelnemende partners en overige partijen in het stelsel van de omgevingsdiensten in Noord-Brabant.
- De dienst zorgt voor een uniforme taakuitvoering in en buiten de hele regio (level playing field), in samenwerking met de twee andere omgevingsdiensten. Als het gaat om ambities en bestuurlijke keuzes van de individuele organisaties wordt maatwerk geleverd.
- De taken en dienstverlening worden op een professionele manier uitgevoerd.
- De dienst zorgt er -in afstemming met haar partners- voor dat invulling wordt gegeven aan de uitdagingen die er binnen het werkveld liggen. Door middel van innovatieve keuzes worden vernieuwingen doorgevoerd binnen het takenpakket van de ODZOB.
- De dienst heeft de juridische vorm van een openbaar lichaam op basis van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen.
- De bestuurlijke bevoegdheden van de bevoegde gezagen blijven ongewijzigd.
- De dienst wordt maatschappelijk (bedrijven, burgers, belanghebbenden enz.) gezien als verlengd lokaalbestuur.
- Er wordt samengewerkt met de Veiligheidsregio Brabant Zuidoost (VRBZO). Alle bevoegde gezagen sluiten hiertoe een samenwerkingsprotocol met de VRBZO af.
- Alle bevoegde gezagen sluiten een samenwerkingsprotocol af met het Openbaar Ministerie.
- De uitwerking van de wettelijk vastgestelde kwaliteitscriteria, het basistakenpakket, inzicht in de kosten en landelijke overeenstemming over de kostenverdeling, zijn bepalend voor de inbreng van taken door de partijen.
- Naast het basistakenpakket, kunnen op vrijwillige basis ook andere taken worden ingebracht.
- Er wordt samengewerkt met de andere omgevingsdiensten waaronder die in Noord-Brabant. Specifieke deskundigheidsgebieden kunnen worden ondergebracht bij een andere omgevingsdienst in het netwerk.
- De vorming van de omgevingsdiensten verloopt budgettair zo veel mogelijk neutraal. Projectkosten zijn beperkt en binnen een redelijke termijn terug te verdienen.
- De dienst richt zich op de kwaliteit van de uit te voeren taken, op innovatie, op verhoging van de doelmatigheid van de organisatie en op de uitvoering van deze taken.
- De dienst richt zich op efficiëntieverbetering en synergie.
- De dienst gaat uit van het landelijk basistakenpakket.
- De dienst opereert binnen de landelijke geldende inhoudelijke kaders voor toezicht en handhaving, met oog voor lokaal en regionaal maatwerk.
- De samenwerkende partners spreken bestuurlijk een (gezamenlijk) minimum uitvoeringsniveau af (level playing field). Dit niveau wordt doorontwikkeld, regelmatig geëvalueerd en gezamenlijk opnieuw vastgesteld.
- De dienst is in staat om op verzoek alle WABO-taken uit te voeren; dit geldt eveneens voor overige taken in de fysieke leefomgeving.
- De dienst heeft kennis van de specifieke omstandigheden van de opdrachtgever.
- De dienst heeft voldoende inlevingsvermogen en politiek/bestuurlijke sensitiviteit.
- De dienst weet samen met de opdrachtgever de opdrachtgevers-opdrachtnemersrelatie goed te instrumenteren.
- De dienst adviseert professioneel vanuit expertise en is klantgericht.
- De dienst is niet winstgericht.

Bijlage 1 Specificatie bijdrage per opdrachtgever

De financiële bijdrage per opdrachtgever is enerzijds gebaseerd op de verwachte opdrachtverlening voor basistaken en verzoektaken (uitgaande van een afgestemde urenafname en uurtarieven) en anderzijds op een bijdrage voor de collectieve taken en de eenmalige projectkosten.

Overeenkomstig artikel 31 lid 1 van de GR is onderstaand overzicht opgesteld.

De verdeling van de collectieve taken is gebaseerd op het besluit van het AB van 30 mei. De verdeling van de kosten tussen deelnemende gemeenten gezamenlijk en de provincie is gebaseerd op de zwaarte van de inrichtingen bestanden landelijke basistaken. De verdeling tussen gemeenten onderling vindt plaats op basis van 1/3^e inwoneraantal en 2/3^e op basis van zwaarte van de inrichtingenbestanden landelijke basistaken.

Baten per programma 2013					
Deelnemer	landelijke basistaken	verzoek taken	collectieve taken	projectkosten € 1 opslag	totaal taken
Asten	€87.320	€39.737	€7.799	€1.445	€136.302
Bergeijk	€88.029	€33.081	€13.008	€1.399	€135.516
Best	€47.248	€139.000	€7.340	€1.565	€195.153
Bladel	€114.991	€48.092	€7.510	€1.942	€172.535
Cranendonk	€42.830	€13.255	€5.960	€670	€62.715
Deurne	€163.850	€165.232	€13.548	€3.846	€346.476
Eersel	€42.999	€55.417	€11.516	€1.158	€111.090
Eindhoven	€149.418	€370.733	€25.971	€6.067	€552.189
Geldrop-Mierlo	€27.781	€84.774	€5.898	€1.272	€119.723
Gemert-Bakel	€161.305	€89.912	€13.825	€3.036	€268.078
Heeze-Leende	€27.331	€18.562	€3.638	€543	€50.073
Helmond	€265.056	€126.875	€14.891	€4.808	€411.630
Laarbeek	€92.619	€76.175	€9.005	€2.019	€179.818
Nuenen	€27.710	€104.299	€6.478	€1.500	€139.986
Oirschot	€76.446	€12.769	€8.154	€1.023	€98.393
Reusel-de Mierden	€36.458	€48.125	€7.006	€1.000	€92.590
Someren	€144.888	€215.819	€12.115	€4.191	€377.013
Son en Breugel	€52.444	€56.232	€8.116	€1.262	€118.054
Valkenswaard	€36.940	€29.538	€6.865	€795	€74.137
Veldhoven	€32.000	€114.759	€7.118	€1.706	€155.583
Waalre	€11.516	€13.592	€3.042	€293	€28.444
Provincie Noord-Brabant	€595.337	€2.874.353	€119.046	€41.862	€3.630.598
dienst SRE	€0	€812.335	€0	€9.136	€821.471
overige klanten	€0	€1.353.332	€0	€15.752	€1.369.083
Totaal	€2.324.517	€6.895.995	€317.847	€108.289	€9.646.648

BEGROTING 2014 EN MEERJARENRAMING 2015-2017

27 JUNI 2013

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

BEGROTING 2014 EN MEERJARENRAMING 2015-2017

27 JUNI 2013

In opdracht van	Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
Auteur	Directie en werkgroep financiën
Datum	27 juni 2013
Status	Definitief

Inhoudsopgave

1. Algemeen.....	1
1.1. Inleiding	1
1.2. De ODZOB in de toekomst	1
2. Programmadelen.....	3
2.1. Basistaken, verzoektaken en collectieve taken	3
2.2. Programmadeel I: Basistaken	3
2.3. Programmadeel II: Verzoektaken	3
2.4. Programmadeel III: Collectieve taken	3
3. Exploitatiebegroting.....	4
3.1. Lasten	5
3.2. Baten.....	6
3.3. Rekening resultaat	7
4. Toelichting op de lasten	8
4.1. Formatie	8
4.2. Personeelskosten	8
4.3. Uitbesteding.....	8
4.4. Organisatiekosten.....	9
4.5. Kapitaallasten.....	9
4.6. Onvoorzien.....	9
4.7. Projectkosten	9
4.8. Btw	9
4.9. Prijspeil.....	9
5. Toelichting op de baten	10
5.1. Algemeen	10
5.2. Productencatalogus en productprijzen.....	10
5.3. Programmadelen.....	10
5.4. Basistaken	10
5.5. Verzoektaken	10
5.6. Collectieve taken.....	10
5.7. Projectkosten	10
5.8. Omvang van de deelprogramma's	11
5.9. Kosten en uurtarief 2014	11
6. Balans	12
6.1. Investerings	12
7. Paragrafen	14
7.1. Lokale heffingen	14
7.2. Weerstandsvermogen	14
7.2.1. Bufferfunctie	14
7.2.2. Weerstandscapaciteit.....	14
7.2.3. Weerstandsvermogen	14

7.2.4.	Algemene reserve	15
7.3.	Verbonden partijen	15
7.4.	Risicomanagement	15
7.4.1.	Risico's	15
7.5.	Financiering.....	16
7.5.1.	Rentevisie	16
7.5.2.	Kasgeldlimiet	16
7.5.3.	Renterisiconorm	16
7.5.4.	Financiering	16
7.5.5.	Liquiditeitsprognose.....	17
7.6.	Onderhoud kapitaalgoederen	18
7.7.	Bedrijfsvoering	18
7.7.1.	Uitstraling	18
7.7.2.	Besturingsmodel.....	18
7.7.3.	Formatiestructuur ODZOB	18
7.7.4.	Huisvesting en servicekosten.....	19
7.7.5.	ICT-gerelateerde exploitatiekosten.....	19
7.7.6.	Kenmerken van de ODZOB.....	19

Bijlagen

1. Algemeen

1.1. Inleiding

De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) is opgericht op 31 januari 2013. De ODZOB is de uitvoeringsorganisatie van een gemeenschappelijke regeling van de provincie Noord-Brabant en 21 gemeenten. De dienst heeft de juridische vorm van een openbaar lichaam op basis van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen. De omgevingsdiensten zijn opgericht om een kwaliteitsslag te realiseren bij advies, vergunningverlening, toezicht en handhaving. De organisaties zijn daar toe in staat daar zij beschikken over voldoende massa, kennis en ervaring. Het gaat hierbij om taken op het gebied van milieu en van de Wabo en daaraan gerelateerde beleidsvelden. Daarbij bereidt de omgevingsdienst zich voor op de toekomst in verband met de intrede van de omgevingswet. Kaders daarbij zijn de kwaliteitscriteria die voor alle overheden van toepassing zijn die te maken hebben met de Wabo.

De ODZOB is dus een organisatie die verplichte taken van gemeenten en provincie in de regio Zuidoost-Brabant uitvoert en deze partijen ondersteunt op overige gebieden van de fysieke leefomgeving. Het bedrijfsplan van de ODZOB bevat informatie over inhoudelijke aspecten over de ODZOB en de vorming van de organisatie; op deze plaats wordt daarnaar verwezen.

De samenwerking met partners, burgers, bedrijven, en andere (semi-)overheden wordt gebaseerd op vertrouwen en gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen. De ODZOB streeft naar een gedegen imago, transparantie en een hoge bestuurlijke sensitiviteit. Wie de ODZOB inschakelt krijgt een kwalitatief goed product voor een verantwoorde prijs.

1.2. De ODZOB in de toekomst

Het is de verwachting dat de start van de organisatie nog voor de zomer 2013 zal plaatsvinden. Daarna zal er een transitiefase komen waarin de mensen gaan werken in een nieuwe situatie, met nieuwe collega's en op een nieuwe manier. Daar liggen ook kansen en mogelijkheden, die zullen worden benut. In dat kader is de missie belangrijk:

De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant zorgt voor het aanbrengen en handhaven van de door de overheden in de regio aangegeven kwaliteit van de fysieke leefomgeving.

De missie is waarvoor we staan, een visie is waarvoor we gaan. De missie heeft te maken met waarden en identiteit. Wie zijn we, wat zijn onze waarden, hoe willen we met onze klanten en medewerkers omgaan. Een visie is wat we willen bereiken, de strategie hoe we het willen bereiken. Strategie is de manier waarop middelen worden ingezet om doelen te bereiken. Strategie een selectie van activiteiten waarin een organisatie zal uitblinken en zich dus zal onderscheiden in de markt.

Het eindigt bij positieve klantwaardering. De doelen we willen bereiken worden afgeleid van de missie en visie. Hieruit volgt de strategie om doelstellingen tot een goed eind te brengen. Doelstellingen zijn de tastbare na te streven resultaten die de missie, visie en strategie van de organisatie verwezenlijken. Voor de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant geldt dan het volgende.

Missie: De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant zorgt voor het aanbrengen en handhaven van de door de overheden in de regio aangegeven kwaliteit van de fysieke leefomgeving.

Visie: De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant heeft een relatie met de partners in de GR en andere opdrachtgevers die wordt gekenmerkt door: bereikbaarheid, beschikbaarheid, snelheid en betrouwbaarheid waar het gaat om de levering van diensten en producten, de beantwoording van vragen en het voldoen aan verzoeken betreffende de fysieke leefomgeving.

Strategie: de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant neemt een onderscheidende positie in ten opzichte van de concurrenten in de regio door maximale toepassing van een mix van de volgende aspecten: werken op locatie, toepassing van IT, integrale klantbehandeling. Relevant onderdeel is een marketingstrategie die gericht is op het beantwoorden aan de behoeften van de partners in de GR en die daar in voorziet door middel van de aangeboden producten en diensten.

De marketingstrategie van de ODZOB is: we gaan eerst voor de klant, daarnaast voor product, prijs, promotie en distributie. De aanpak heeft ook als taak de medewerkers klantgericht te laten werken.

Doelstellingen: ook voor een meer gedetailleerde bepaling van de doelstellingen dan in de ontwerpbegroting 2013 is opgenomen, dienen de medewerkers 'in huis' te zijn, omdat niet top down, maar juist bottom up gewerkt kan worden. Draagvlak, motivatie en betrokkenheid zijn daarbij belangrijke begrippen.

2. Programmadelen

2.1. Basistaken, verzoektaken en collectieve taken

De ODZOB onderscheidt drie takenpakketten. Pakket 1 is het basistakenpakket (verplicht over te dragen). Pakket 2 omvat de verzoektaken en pakket 3 de collectieve taken.

2.2. Programmadeel I: Basistaken

Het landelijk basistakenpakket is verplicht voor de ODZOB. Onder de werking van het basistakenpakket vallen de volgende typen inrichtingen:

- BRZO-inrichtingen;
- IPPC-inrichtingen;
- Barim type B- en alle type C-inrichtingen ((type B = meldingsplichtig, type C = vergunningsplichtig).

De belangrijkste taken die voor de genoemde inrichtingen worden uitgevoerd zijn:

- de voorbereiding van het milieudeel van de omgevingsvergunning;
- de voorbereiding van de omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM);
- het milieutoezicht bij vergunningsplichtige (BRZO-, IPPC- en type C-) inrichtingen;
- het milieutoezicht op B-inrichtingen;
- het ketentoezicht (milieu) op bedrijfsmatige activiteiten;
- de voorbereiding en ondersteuning van de handhaving voor het milieudeel van de VTH-taken bij bovengenoemde activiteiten.

2.3. Programmadeel II: Verzoektaken

Verzoektaken zijn taken die niet zijn genoemd in het basistakenpakket. Dit betreft:

- Alle inrichtinggebonden wettelijke milieutaken (niet zijnde basistaken);
- VTH-taken op grond van de Wabo;
- Alle niet eerder genoemde taken op het terrein van de fysieke leefomgeving.

De BRZO-taken worden in Noord-Brabant exclusief uitgevoerd door de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant.

De verzoektaken zijn onder te verdelen in structureel en incidenteel in opdracht gegeven taken. Dit onderscheid was bij het opstellen van deze begroting nog niet cijfermatig beschikbaar. Dit onderscheid is van belang aangezien volgens de op 30 mei 2013 door het AB geaccordeerde concept DVO zowel de basistaken als de structurele verzoektaken uit een werkprogramma als gegarandeerde afname van werk beschouwd moeten worden.

Naar verwachting zal bij de opstelling van de begroting 2015 dit onderscheid wel beschikbaar zijn.

2.4. Programmadeel III: Collectieve taken

Collectieve taken zijn taken die in gezamenlijkheid worden uitgevoerd op basis van samenwerkingsafspraken en van toepassing zijn op alle partners. Hiertoe wordt door het Algemeen Bestuur een besluit genomen. Het kan gaan om basistaken of verzoektaken zijn. Kenmerken:

- Waarvoor de ODZOB alle deelnemers als opdrachtgever heeft;
- Die in het belang van de gehele regio worden uitgevoerd;
- Die op voorhand niet of nauwelijks zijn toe te wijzen aan individuele opdrachtgevers.

Voorbeelden van collectieve taken zijn ketentoezicht, het ontwikkelen van nieuwe instrumenten in de regulering, de doorwerking van nieuwe wet- en regelgeving, de digitalisering van toezicht- en handhaving-, vergunningprocessen en de (door)ontwikkeling van informatie gestuurd handhaven.

In het AB van 30 mei heeft besluitvorming plaatsgevonden m.b.t. collectieve taken en de verdeling van de bijbehorende kosten. De verdeling van kosten tussen deelnemende gemeenten gezamenlijk en provincie is gebaseerd op de zwaarte van de inrichtingen bestanden van landelijke basistaken. De verdeling tussen de gemeenten onderling vindt plaats op basis van 1/3^e inwoneraantal en 2/3^e op basis van de zwaarte van de inrichtingenbestanden landelijke basistaken.

3. Exploitatiebegroting

De begroting 2014 heeft betrekking op de verwachte lasten en baten voor het hele jaar 2014.

In de volgende paragrafen is een specificatie opgenomen van de lasten en baten van de exploitatie. De lasten zijn onderverdeeld in verschillende kostensoorten en dit resulteert in een sub totaal van de lasten. Vervolgens worden de projectkosten en de lasten als gevolg van de collectieve taken gepresenteerd.

Innovatie en efficiencyverbetering staan hoog op de agenda van de ODZOB. Op termijn zal dit, volgens de deelnemers, moeten leiden tot een andere manier van werken. Een en ander zal moeten leiden tot minder benodigde uren voor de realisatie van een product. Hoewel de uitgangspunten, gehanteerd bij de uitvraag die aan deze begroting ten grondslag liggen, al zeer ambitieus zijn, is er toch voor gekozen om in de meerjarenraming vanaf 2015 jaarlijks een target van 3% als taakstelling op te nemen. Dit houdt in dat dezelfde hoeveelheid producten in minder uren gerealiseerd moeten worden. Daarom is, zowel aan de lasten- als aan de batenkant, een target van 3% ingeboekt.

Het realiteitsgehalte van deze targets hangt voor een zeer groot deel af van de bereidheid van de opdrachtgevers tot uniformering van de werkwijzen (zoals: gegevensuitwisseling, rapportages, facturatie, procedures en werkprocessen).

Directe projectkosten (externe kosten in het kader van een opdracht die rechtstreeks aan een klant doorbelast worden) maken geen onderdeel uit van de begroting van de ODZOB, maar kunnen in de praktijk wel voorkomen.

3.1. Lasten

Lasten					
NR	POST	2014	2015	2016	2017
1	PERSONEEL	€13.779.015	€13.779.015	€13.779.015	€13.779.015
1.0	Fte	172,80	172,80	172,80	172,80
1.1	Salariskosten	€12.263.214	€12.263.214	€12.263.214	€12.263.214
1.2	Opleidingskosten	€245.264	€245.264	€245.264	€245.264
1.3	Individueel loopbaanbudget CAR UWO art 17.3	€85.436	€85.436	€85.436	€85.436
1.4	Reis- en verblijfskosten	€514.793	€514.793	€514.793	€514.793
1.5	Overige personeelskosten	€367.896	€367.896	€367.896	€367.896
1.6	Inhuur	€302.411	€302.411	€302.411	€302.411
2	UITBESTEDING	€154.812	€154.812	€154.812	€154.812
2.1	Onderzoeken, advies	€154.812	€154.812	€154.812	€154.812
3	KAPITAALLASTEN	€456.659	€456.659	€456.659	€456.659
3.1	Afschrijving gebouwen	€70.583	€70.583	€70.583	€70.583
3.2	Afschrijving machines/apparaten/installaties	€329.076	€329.076	€329.076	€329.076
3.3	Afschrijving overige (meubilair)	€12.000	€12.000	€12.000	€12.000
3.4	Rente wegens externe financiering	€45.000	€45.000	€45.000	€45.000
4	ORGANISATIE KOSTEN	€1.348.896	€1.348.896	€1.348.896	€1.348.896
4.1	Telefonie (vast / mobiel)	€91.575	€91.575	€91.575	€91.575
4.2	Printen / kopiëren	€56.410	€56.410	€56.410	€56.410
4.3	ICT helpdesk / externe support	€78.348	€78.348	€78.348	€78.348
4.4	Automatisering / licenties / onderhoud	€140.030	€140.030	€140.030	€140.030
4.5	Kantoor / drukwerk / porto	€75.295	€75.295	€75.295	€75.295
4.6	Abonnementen / lidmaatschappen	€81.400	€81.400	€81.400	€81.400
4.7	Verzekeringen	€45.676	€45.676	€45.676	€45.676
4.8	Leaseauto's	€61.050	€61.050	€61.050	€61.050
4.9	Catering	€45.676	€45.676	€45.676	€45.676
4.10	Huur gebouw	€409.035	€409.035	€409.035	€409.035
4.11	Servicekosten pandgebonden (beheer)	€216.789	€216.789	€216.789	€216.789
4.12	Bijdrage aan SRE-(concern) investeringen	€17.089	€17.089	€17.089	€17.089
4.13	Uitbesteding salaris administratie	€30.525	€30.525	€30.525	€30.525
5	ONVOORZIEN	€198.769	€198.769	€198.769	€198.769
5.1	Onvoorzien	€198.769	€198.769	€198.769	€198.769
		€15.938.151	€15.938.151	€15.938.151	€15.938.151
6	PROJECTKOSTEN				
6.1	Projectkosten 2012/2013	€0	€0	€0	€0
7	PROGRAMMA KOSTEN	€549.415	€549.415	€549.415	€549.415
7.1	Kosten collectieve taken	€549.415	€549.415	€549.415	€549.415
Lasten		€16.487.567	€16.487.567	€16.487.567	€16.487.567
	taakstellend inverteerdieneffect (3% per jaar)		-€494.627	-€494.627	-€494.627
				-€479.788	-€479.788
					-€465.395
Totaal		€16.487.567	€15.992.940	€15.513.151	€15.047.757

3.2. Baten

In januari 2013 is de definitieve opgave van de workload voor de ODZOB vastgesteld, deze is gebaseerd op de verwachte opdrachtverlening van de deelnemers. Op basis van ervaringscijfers een inschatting is gemaakt van het omzetvolume van de overige opdrachtgevers (waaronder het SRE).

Het definitieve werkprogramma voor 2014 wordt in november 2013 vastgesteld. Indien nodig worden de cijfers uit de begroting dan bijgesteld.

De formatie van de ODZOB is gebaseerd op deze workload en bedraagt 172,8 fte (waarvan 138,2 fte primair proces en 34,6 fte overhead).

Baten					
NR	POST	2014	2015	2016	2017
1	Basistaken	€4.018.052	€4.018.052	€4.018.052	€4.018.052
1.1	Deelnemende gemeenten	€2.988.980	€2.988.980	€2.988.980	€2.988.980
1.2	Provincie	€1.029.072	€1.029.072	€1.029.072	€1.029.072
2	Verzoektaken	€11.920.100	€11.920.100	€11.920.100	€11.920.100
2.1	Deelnemende gemeenten	€3.208.154	€3.208.154	€3.208.154	€3.208.154
2.2	Provincie	€4.968.475	€4.968.475	€4.968.475	€4.968.475
2.3	Dienst SRE	€1.404.165	€1.404.165	€1.404.165	€1.404.165
2.4	Overige opdrachtgevers	€2.339.307	€2.339.307	€2.339.307	€2.339.307
3	Collectieve taken	€549.415	€549.415	€549.415	€549.415
3.1	Inzet uren	€448.583	€448.583	€448.583	€448.583
3.2	Inzet middelen (programmakosten 7.1)	€100.832	€100.832	€100.832	€100.832
6	Bijdrage projectkosten	€185.639	€185.639	€185.639	€185.639
6.1	Opslag € 1 per uur	€185.639	€185.639	€185.639	€185.639
Baten		€16.673.206	€16.673.206	€16.673.206	€16.673.206
	taakstellend inverdieneffect (3% per jaar)		-€494.627	-€494.627	-€494.627
				-€479.788	-€479.788
					-€465.395
Totaal		€16.673.206	€16.178.579	€15.698.791	€15.233.397

3.3. Rekening resultaat

In 2014 zijn de geraamde baten hoger dan de lasten. Reden hiervan is dat in 2014 een deel van de projectkosten door de deelnemers (via opslag van € 1 op het uurtarief) wordt terugbetaald. Hierbij gaat het om een bedrag van € 185.639 (wat overeen komt met het geraamde aantal uren voor 2014).

De begroting is meerjarig in evenwicht. Het geraamde overschot in 2014 en latere jaren wordt gebruikt om het tekort in 2013 (ontstaan door de projectkosten) te compenseren.

Lasten en baten					
POST		2014	2015	2016	2017
	Totaal lasten	€16.487.567	€15.992.940	€15.513.151	€15.047.757
	Totaal baten	€16.673.206	€16.178.579	€15.698.791	€15.233.397
	Resultaat (mutatie algemene reserve)	€185.640	€185.640	€185.640	€185.640
	naar alg.res. i.v.m. dekking projectkosten	-€185.640	-€185.640	-€185.640	-€185.640
	Saldo	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

4. Toelichting op de lasten

4.1. Formatie

De formatie is als volgt opgebouwd:

■ Functies primaire proces	138,2 fte
■ Functies overhead	34,6 fte
■ Totaal	172,8 fte

De overhead functies hebben betrekking op:

- Management
- Coördinatoren
- Management ondersteuning (secretariaat)
- Ondersteunende diensten

Binnen de formatie van de overhead (34,6 fte) wordt 3,2 fte naar verwachting ingevuld met flexibel inzetbare medewerkers.

4.2. Personeelskosten

De salariskosten van het personeel van de ODZOB zijn gebaseerd op de maximum salarisschalen uit het CAR-UWO. De ODZOB kent geen uitloopschalen in zijn loongebouw. Er is rekening gehouden met de financiële gevolgen vanwege uitloopschalen uit het verleden bij de deelnemende organisaties (met andere woorden kosten als gevolg van uitloopschalen zijn opgenomen in deze begroting). Deze methode biedt een realistische berekening van de personeelskosten van de ODZOB.

Inmiddels is besloten om deze kosten in rekening te brengen bij de latende partijen. Bij de jaarrekening zal worden gezien wat de werkelijke omvang is van deze kosten en op welke wijze deze in rekening gebracht zullen worden bij de latende partijen.

Er is geen rekening gehouden met personeel dat geplaatst wordt in een functie die lager is ingeschaald dan bij de gemeenten of provincie het geval was. Indien deze situatie zich voordoet, dan wordt verondersteld dat deze extra kosten door de ODZOB bij de latende partij in rekening worden gebracht. De overige kosten die het gevolg zijn van het Sociaal Beleidskader komen voor rekening van de latende organisaties, de wijze waarop deze verrekening plaatsvindt wordt nog uitgewerkt.

Voor opleidingskosten is 2% van de loonsom aangehouden. Daarnaast is rekening gehouden met een bedrag van € 500 per fte als individueel loopbaanbudget.

Reiskosten bestaan uit kosten woon-werkverkeer en dienstreizen. Voor de eerste component is 1,5% van de loonsom geraamd. Voor dienstreizen is een onderscheid gemaakt tussen medewerkers in het primaire proces (3% van de loonsom) en medewerkers overhead (1,5% van de loonsom).

Onder overige personeelskosten wordt onder andere verstaan: arbokosten, consumpties, collectieve ongevallen verzekering, personeelsbijeenkomsten en flexibel belonen. Hiervoor is 3% van de loonsom als uitgangspunt gehanteerd.

Hoewel het plaatsingsproces van het personeel van de ODZOB nog niet is afgerond, is inmiddels wel duidelijk geworden dat er meer mensen in dienst zullen komen van de ODZOB dan op basis van het formatieplan mocht worden verwacht. De omvang van deze kosten zijn nog niet verwerkt in deze begroting. In de paragraaf bedrijfsvoering wordt hier nader op ingegaan.

4.3. Uitbesteding

Deze post heeft betrekking op uitbesteding van adviezen op het gebied van personele en juridische aangelegenheden, communicatie en het uitvoeren van kwaliteitsonderzoek. De uitbesteding van de salarisadministratie en de helpdesk valt niet onder deze post.

4.4. Organisatiekosten

Deze kosten hebben betrekking op de volgende onderwerpen:

- Telefonie
- Kopiëren/printen
- ICT helpdesk
- Automatisering/licenties/onderhoud
- Kantoorbenodigdheden/porto/drukwerk
- Verzekeringen
- Leaseauto's
- Catering/restauratieve voorzieningen
- Huur gebouw
- Servicekosten gebouw: schoonmaak/beveiliging/onderhoud
- Bijdrage aan SRE-investeringen: activa machines/apparaten/installaties
- Uitbesteding salarisadministratie

4.5. Kapitaallasten

Deze post bestaat uit twee componenten: afschrijvingen en rente. De afschrijvingen zijn gelijk aan de ramingen uit de begroting van 2013. Dit betekent dat er impliciet rekening is gehouden met extra investeringsruimte.

Er zijn rentekosten geraamd wegens het aantrekken van lang- en/of kortlopende leningen.

4.6. Onvoorzien

De post onvoorzien is geraamd op ongeveer 1,25% van de totale lasten.

4.7. Projectkosten

De projectkosten die in 2013 ten laste van het rekening resultaat worden gebracht bedragen circa € 928.000. Daarnaast is er in 2013 sprake van aanloopkosten voorafgaand aan de start per 1 juni ter grootte van ongeveer € 123.000. Vanaf 2013 worden deze kosten terugverdiend door een bijdrage van € 1 per uur.

4.8. Btw

Alle opgenomen bedragen zijn exclusief btw. Het door de ODZOB te hanteren btw-regime heeft geen effect op deze begroting, mogelijk wel op de doorbelasting van kosten aan de klanten.

4.9. Prijspeil

De bedragen zijn gebaseerd op prijspeil 2014. In de meerjarenraming is weergegeven in constante prijzen. De volgende indices (ten opzichte van 2013) zijn gehanteerd:

■ Loonindex	0,75 %
■ Prijsindex	3,25 %
■ Correctie prijsindex wegens btw	-1,50 %
■ Netto prijsindex	1,75 %
■ Index tarieven	0,83 %

5. Toelichting op de baten

5.1. Algemeen

Baten voor de ODZOB bestaan uit de vergoeding die opdrachtgevers betalen voor de activiteiten die de ODZOB voor hen uitvoert. Deze activiteiten worden in de vorm van producten en diensten in opdracht gegeven aan de ODZOB. In de eerste jaren en zo ook in dit begrotingsjaar worden de baten bepaald door het werkelijk aantal gespendeerde uren af te rekenen tegen het eerder genoemde product-uurtarief.

5.2. Productencatalogus en productprijzen

Er is een productencatalogus zijn opgesteld waarin alle door de ODZOB te leveren producten en diensten zijn omschreven. Tevens is in deze catalogus beschreven welke mix van input van deskundigheid voor elk van deze producten en diensten vereist is. Op basis van deze mix en de bijbehorende tarieven van de medewerkers die deze deskundigheid bezitten is per product of dienst een uurtarief vastgesteld.

5.3. Programmadelen

De activiteiten van de omgevingsdienst zijn onderverdeeld in 3 programma's:

- Basistaken (verplicht in te brengen)
- Verzoektaken (voor deelnemers en voor niet-deelnemers)
- Collectieve taken

5.4. Basistaken

De basistaken hebben een verplicht karakter. Alle deelnemers brengen deze taken in bij de ODZOB. Het volume van de workload is berekend aan de hand van de verwachte opdrachtverlening (januari 2013). Er is voor 2014 geen actuele raming opgesteld.

5.5. Verzoektaken

Deze taken worden ingebracht door zowel deelnemers als niet-deelnemers. Het volume van de workload van de deelnemers is, net als bij de basistaken, berekend aan de hand van de verwachte opdrachtverlening (januari 2013). De verzoektaken van niet-deelnemers zijn overgenomen uit het dienstplan 2013 van de SRE Milieudienst. Er is voor 2014 geen actuele raming opgesteld.

5.6. Collectieve taken

Voor dit programmeel is een kostenpost opgenomen € 544.880,- op jaarbasis. Dit bedrag is tot stand gekomen op basis van een raming van werkzaamheden voor circa 4 fte met een bijbehorend werkbudget van € 100.000,-.

Aan de raming ligt een onderbouwing van uit te voeren taken, zoals vastgesteld in het AB van 30 mei 2013, ten grondslag. In verband met doorbelasting van deze kosten aan de deelnemers, is een zelfde bedrag als bate opgenomen. De verdeling van de kosten over de diverse deelnemers is weergegeven in bijlage I.

5.7. Projectkosten

Het niet activeerbare deel van de projectkosten wordt in 2013 volledig ten laste van de exploitatie (en daarmee het rekening resultaat) van de ODZOB gebracht. Hierbij gaat het om een bedrag van circa € 928.000.

De deelnemers en overige klanten van de ODZOB dragen allemaal bij in deze kosten door middel van een opslag op het uurtarief van € 1. In 2014 gaat het om een bedrag van ruim € 185.000.

5.8. Omvang van de deelprogramma's

Voor 2014 leidt dit tot de volgende omvang van de verschillende deelprogramma's:

Deelprogramma	bedrag	uren
Basistaken	€4.018.052	48.099
Verzoektaken	€11.920.100	137.540
Subtotaal	€15.938.152	185.639
Collectieve taken	€549.415	
Bijdrage projectkosten	€185.639	
Totaal	€16.673.206	

In bijlage 1 is een gedetailleerd overzicht opgenomen van de bijdrage per opdrachtgever.

5.9. Kosten en uurtarief 2014

Uit de exploitatiebegroting zijn gemiddelde kosten per fte en gemiddelde uurtarieven af te leiden. Deze zijn hieronder weergegeven:

■ Totale kosten 2014	€ 15.938.152
■ Geraamde productieve uren	185.639
■ Genormeerde aantal declarabele uren per primaire fte	1.340
■ Gemiddeld uurtarief	€ 85,90

De ODZOB hanteert deskundigheidsgebonden uurtarieven. De tarieven worden gehanteerd in de financiële afrekening met de opdrachtgevers. De uurtarieven zijn all-in (personeelskosten, personele overhead en materiële overhead).

De opdrachtgevers bepalen op basis van het werkprogramma het benodigde budget voor de ODZOB. In het werkprogramma geeft een opdrachtgever aan welke producten en diensten worden afgenomen van de ODZOB. Daarnaast wordt de geplande urenafname per product geraamd.

Om het budget te kunnen bepalen berekent de ODZOB een uurtarief per product. Dit tarief per product is samengesteld uit een verdeling van deskundigheden die aan het product werken. Deze verdeling van deskundigheden is gebaseerd op de normen van de landelijke kwaliteitscriteria.

In de opgestelde producten- en dienstencatalogus (versie januari 2013) is per onderdeel, voor de begroting 2014, een inschatting gemaakt van de benodigde inzet van verschillende functies met bijbehorende kwaliteiten.

Voor 2014 moet nog een nieuwe mix van verrekenprijzen worden opgesteld, mede op basis van ervaringsgegevens en nieuwe inzichten. Deze mix moet aansluiten op het hierboven genoemde gemiddeld uurtarief voor 2014 van € 85,90.

6. Balans

Er is een indicatieve balans voor 2014 opgesteld waarin inzicht wordt gegeven in te verwachten financiële stromen. Ter ondersteuning van deze balans is een beknopte liquiditeitsprognose opgesteld. De balans en liquiditeitsprognose zullen in de toekomst verder worden uitgewerkt.

ACTIVA (bedragen x € 1.000)	primo	+	-/-	ultimo
vaste activa				
materiele vaste activa				
gebouwen	€ 145	€ 0	€ 71	€ 74
machines apparaten installaties	€ 969	€ 0	€ 329	€ 640
overige materiele vaste activa	€ 26	€ 0	€ 12	€ 14
totaal vaste activa	€ 1.140	€ 0	€ 412	€ 728
vlottende activa				
liquide middelen				
debiteuren/onderhanden werk	€ 995	€ 1.004	€ 995	€ 1.004
bank	€ 22	€ 590	€ 1	€ 611
totaal vlottende activa	€ 1.017	€ 1.594	€ 996	€ 1.615
TOTAAL ACTIVA	€ 2.157	€ 1.594	€ 1.408	€ 2.343

6.1. Investerings

De materiële vaste activa bestaan uit dezelfde investeringen als in de begroting 2013. Hierbij gaat het om activa die zijn overgenomen van de SRE Milieudienst, nieuwe investeringen uit 2013 en activeerbare projectkosten opgenomen.

De boekwaarden ultimo 2014 bedragen:

■ Overgenomen activa SRE Milieudienst	€ 69.000
■ Investerings uit 2013	€ 443.000
■ Activeerbare projectkosten	€ 216.000
■ Totaal	€ 728.000

De afname van de boekwaarden (de afschrijving op de investeringen) bedraagt ongeveer € 412.000.

De kapitaalgoederen die in 2013 van de SRE Milieudienst zijn overgenomen kennen nog een beperkte economische levensduur. Hierdoor nemen de jaarlijkse afschrijvingen af.

In de kostenbegroting 2014 zijn de geraamde bedragen voor (wat betreft afschrijvingen) uit 2013 doorgetrokken naar de jaren 2014 en verder. Hierdoor wordt ruimte voor nieuwe investeringen "gecreëerd".

De niet benodigde ruimte voor afschrijvingen bedraagt in 2015 ongeveer € 91.000. Uitgaande van een looptijd van 5 jaar komt dat neer op een extra investeringsruimte van ongeveer € 455.000.

PASSIVA (bedragen x € 1.000)	primo	+	-/-	ultimo
vaste passiva				
eigen vermogen				
algemene reserve	-€ 943			-€ 943
rekeningresultaat	€ 0	€ 186	€ 0	€ 186
vaste schulden				
leningen > 1 jaar	€ 2.000	€ 0	€ 0	€ 2.000
totaal vaste passiva	€ 1.057	€ 186	€ 0	€ 1.243
vlottende passiva				
vlottende schulden < 1 jaar				
overige schulden	€ 1.100	€ 0	€ 0	€ 1.100
totaal vlottende passiva	€ 1.100	€ 0	€ 0	€ 1.100
TOTAAL PASSIVA	€ 2.157	€ 186	€ 0	€ 2.343

Er is een onderscheid gemaakt tussen aan te trekken langlopende en kortlopende leningen. De eerste categorie is gerelateerd aan de investeringen, over te nemen activa en projectkosten. Kortlopende leningen moeten er voor zorgen dat de ODZOB over voldoende liquide middelen beschikt ter dekking van tijdelijke tekorten in de exploitatie.

De aan te trekken leningen kunnen naar verwachting in 2014 nog niet afgelost worden. De raming per ultimo 2014 is:

■ Lening > 1 jaar	€ 2.000.000
■ Lening < 1 jaar	€ 1.100.000

Het geraamde rekeningresultaat komt, zoals gemeld in hoofdstuk 3, uit op een positief resultaat van € 186.000. Dit resultaat zal bij de jaarrekening 2014 ten gunste van de algemene reserve worden gebracht. Deze zal hierdoor, naar verwachting, minder negatief worden. In de jaren 2015 en daarna zal de (algemene) reservepositie verbeteren door de toekomstige verrekening van de projectkosten (opslag van € 1 op het uurtarief).

7. Paragrafen

7.1. Lokale heffingen

De ODZOB is bij aanvang niet bevoegd om lokale heffingen op te leggen. In de loop van 2013 zal nader onderzocht worden of het heffen en innen van leges wegens het verstrekken van vergunningen zal worden ondergebracht bij de ODZOB. In de begroting 2014 is geen rekening gehouden met het eventueel onderbrengen van deze taken bij de ODZOB.

7.2. Weerstandsvermogen

In de Financiële Verordening Omgevingsdienst Zuidooost-Brabant 2013 is vastgelegd dat de kaders voor het financieel risicomanagement, het opvangen van risico's door verzekeringen, voorzieningen, het weerstandsvermogen en de gewenste weerstandscapaciteit zijn vastgelegd in een afzonderlijke nota "weerstandsvermogen en risicomanagement", die is vastgesteld in de vergadering van het Dagelijks Bestuur op 13 maart 2013.

Het BBV laat gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen vrij in het inkleuren van de begrippen risico, weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen. Deze organisaties, waaronder ook de ODZOB, dienen zelf risico's en de weerstandscapaciteit in beeld te brengen.

7.2.1. Bufferfunctie

In beginsel hoeft de ODZOB niet zelf te beschikken over een buffer om de financiële gevolgen van risico's op te vangen. Er kan immers, indien noodzakelijk, een beroep gedaan worden op de deelnemers. Dit is vanuit praktisch oogpunt niet gewenst.

Om adequaat en effectief te kunnen reageren op de financiële gevolgen van risico's die zich voordoen zal de ODZOB moeten beschikken over een financiële buffer. Hierdoor is de ODZOB in staat om risico's (binnen de door de deelnemers vooraf gestelde kaders) financieel zelf op te vangen. Er hoeft dan geen afzonderlijk beroep gedaan te worden op deze deelnemers.

7.2.2. Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit wordt gedefinieerd als de middelen en mogelijkheden waarover de ODZOB kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Het is als het ware een buffer om er voor te zorgen dat de organisatiedoelstellingen niet in gevaar komen, als risico's werkelijkheid worden. De ODZOB rekent de algemene reserve tot de weerstandscapaciteit.

7.2.3. Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de risico's (benodigde weerstandscapaciteit) die de ODZOB loopt. Voor het beoordelen van het weerstandsvermogen is inzicht nodig in zowel de omvang en de achtergronden van de mogelijke risico's als ook in de beschikbare weerstandscapaciteit.

De ratio tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit (op basis van geïnventariseerde risico's) geeft een indruk van het weerstandsvermogen van de ODZOB.

	Beschikbare weerstandscapaciteit
Ratio weerstandsvermogen =	-----
	Benodigde weerstandscapaciteit

Als norm voor het weerstandsvermogen wordt een ratio tussen 1,0 en 1,4 gehanteerd.

7.2.4. Algemene reserve

De algemene reserve van de ODZOB is bij de start van de gemeenschappelijke regeling nihil. Hetzelfde geldt voor de beschikbare weerstandscapaciteit.

Omdat bij de aanvang van de werkzaamheden van de ODZOB nog niet alle risico's in beeld en gekwantificeerd kunnen zijn, wordt als richtlijn voor de weerstandscapaciteit voorlopig 5% van de totale exploitatielasten gehanteerd.

De totale exploitatielasten in de begroting 2014 van de ODZOB zijn geraamd op circa € 16,5 miljoen. De omvang van de toegestane weerstandscapaciteit komt daarmee uit op een bedrag van € 825.000. De streefwaarde van de algemene reserve is hieraan gelijk.

In de begroting is wel rekening gehouden met een post onvoorzien (circa 1,25% van het begrotingstotaal), ter grootte van bijna € 199.000.

7.3. Verbonden partijen

De ODZOB heeft geen bestuurlijke of financiële belangen in andere organisaties.

7.4. Risicomanagement

Risicomanagement is het effectief omgaan met de kansen en bedreigingen die de realisatie van de organisatiedoelstellingen kunnen beïnvloeden. Hiervoor is het van belang dat er een continu proces wordt ingericht van identificeren, prioriteren en beheersen.

Hierdoor kunnen goed onderbouwde keuzes gemaakt worden met betrekking tot:

- Welke risico's gedragen kunnen worden?
- Welke beheersmaatregelen kunnen getroffen worden?
- Welke middelen moeten, ter afdekking van risico's, gereserveerd worden?

De wijze waarop met risico's wordt omgegaan kent de volgende alternatieven:

- Vermijden (bijvoorbeeld: stoppen met bepaalde activiteiten)
- Beheersen (bijvoorbeeld: maatregelen treffen door processen, procedures of organisatiecultuur aan te passen)
- Overdragen (bijvoorbeeld: verzekering afsluiten of activiteit uitbesteden)
- Accepteren

7.4.1. Risico's

Hieronder volgt een, niet limitatief, overzicht van risico's die onderkend zijn wegens de oprichting en operationalisering van de ODZOB.

- De verwachting is dat wetgeving in 2014 zodanig zal wijzigen dat werkzaamheden voor derden niet meer dan 10% van de omzet mogen bedragen, wil er nog sprake zijn van quasi-inbesteden bij haar deelnemers. De omzet bij niet-deelnemers zal in 2013 wezenlijk hoger zijn. Het streven is om in de buurt van deze 10% te komen door enerzijds bij niet deelnemende overheden te focussen op die opdrachten die echt aanvullend aan en synergetisch met de kerntaken van de ODZOB zijn en anderzijds door de omzet voor werkzaamheden op het gebied van de fysieke leefomgeving bij de deelnemers te vergroten. Mogelijkheden om het quasi-inbesteden door deelnemende gemeenten en provincie te laten vervangen door het laten vestigen van een zogenaamd alleenrecht worden nader onderzocht.
- Het opstarten van de nieuwe organisatie, bestaande uit circa 190 medewerkers die uit ruim 20 verschillende organisaties afkomstig zijn, zal ongetwijfeld leiden tot een zekere mate van improductiviteit. Indien de werkelijke productiviteit achterblijft bij de raming, dan heeft dit forse financiële consequenties. In geval van een productiviteit van "slechts" 1240 uur per fte primair proces (i.p.v. de genormeerde 1340 uur) leidt dit tot extra benodigd personeel (circa 11 fte) met een bijbehorende kostenpost van ongeveer € 800.000. Indien slechts 1140 uur per fte primair proces wordt gerealiseerd, dan bedragen de extra kosten € 1,7 miljoen (24 fte).
- Mocht de opdrachtverlening achterblijven bij de raming, dan wordt de ODZOB geconfronteerd met kosten waarvoor geen c.q. niet voldoende dekking bestaat. Immers, op basis van het SBK wordt een werkgarantie gegeven van 4 jaar. Het personeelsbestand waarmee de ODZOB start kan dus tot 2017 niet worden ingekrompen, terwijl het omzetvolume door de opdrachtgevers niet structureel wordt gegarandeerd.

- Door een scheiding aan te brengen tussen basistaken en verzoektaken (in afzonderlijke programmadelen) wordt voorkomen dat de gevolgen van eventuele schommelingen in het volume van de verzoektaken leidt tot financiële effecten bij de basistaken. Bij het inrichten van de (financiële) administratie wordt hier rekening mee gehouden.
- De ODZOB zal de volledige orderportefeuille overnemen van de SRE Milieudienst. Echter, zolang het boventallig personeel in de flexibele schil van de SRE Milieudienst (dat een deel van deze taken moet uitvoeren) in een andere dienst zit en wordt aangestuurd door een ander management, bestaat het risico op ondoelmatigheden en inefficiëntie.
- De ODZOB wordt als gevolg van het SBK geconfronteerd met boventallig personeel. Hiervoor zijn in deze begroting geen middelen opgenomen aangezien als uitgangspunt gehanteerd is dat de kosten gerelateerd aan boventallig personeel doorberekend worden aan de latende partijen. Mocht in de nabije toekomst anders besloten worden, dan heeft dat belangrijke financiële consequenties voor de ODZOB.
- Het SRE wordt geconfronteerd met diverse bezuinigingsopgaven. Dit kan gevolgen hebben voor de structurele opdrachten, zoals nu opgenomen zijn in de meerjarenramingen van de ODZOB.

7.5. Financiering

In deze paragraaf worden de ontwikkelingen en uitgangspunten gepresenteerd met betrekking tot kasgeldlimiet, rente, geldleningen en beleid ten aanzien van treasury.

7.5.1. Rentevisie

De verwachting is dat de ODZOB leningen moet aantrekken om, zeker in de opstartfase, over voldoende liquide middelen te kunnen beschikken. Aangenomen wordt dat het hierbij gaat om een bedrag van € 3,1 miljoen waarbij de te betalen rente 1,5% bedraagt. Vreemd vermogen kan worden verkregen door het aangaan van een lening bij deelnemers of bij een bancaire instelling. Inmiddels is besloten om vreemd vermogen van de BNG te betrekken.

7.5.2. Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet heeft betrekking op het maximaal toegestane bedrag dat geleend mag voor een periode korter dan één jaar. Dit wordt uitgedrukt in een percentage van het begrotingstotaal. Voor Gemeenschappelijke Regelingen, waaronder de ODZOB, is dit vastgesteld op 8,2%. Dit komt neer op een maximaal toegestaan bedrag van ongeveer € 1.353.000.

7.5.3. Renterisiconorm

De renterisiconorm schrijft voor welk deel van de lange termijn leningen (> 1 jaar) maximaal vernieuwd mag worden in een begrotingsjaar. Voor Gemeenschappelijke Regelingen, waaronder de ODZOB, is dit vastgesteld op 20%. Dit betekent dat de ODZOB bij het aangaan van leningen moet toezien op de opbouw hiervan. Gestreefd moet worden naar leningen met verschillende looptijden, opdat dit risico beperkt kan worden.

7.5.4. Financiering

De ODZOB stuurt voorschotnota's (3 maal per jaar) op basis van het werkprogramma per opdrachtgever. Voor verzoektaken buiten het werkprogramma geldt dat deze maandelijks achteraf worden gefactureerd. De collectieve taken worden eenmaal per jaar vooraf gefactureerd.

7.5.5. Liquiditeitsprognose

alle bedragen x € 1.000					
inkomsten	2014				2015
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1
basis taken	€1.005	€1.005	€1.005	€1.005	
verzoek taken	€2.972	€2.980	€2.980	€2.980	€993
collectieve taken	€549				
bijdrage projectkosten	€47	€47	€47	€47	€11
	€4.572	€4.031	€4.031	€4.031	€1.004
uitgaven	2013				2014
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1
project uren					
nieuwe investeringen					
overname activa SRE					
projectkosten					
correctie afschrijvingen	€103	€103	€103	€103	
collectieve taken	-€137	-€137	-€137	-€137	
exploitatie ODZOB	-€3.984	-€3.984	-€3.984	-€3.984	
	-€4.019	-€4.019	-€4.019	-€4.019	€0
totaal per kwartaal	€553	€12	€12	€12	€1.004
mutatie liquiditeit	€553	€565	€578	€590	€1.594

aanwezig per 1-1-2014	€22			
saldo liquiditeit	€575	€588	€600	€612
aflossen lening				
kortlopende lening (cum)	€0	€0	€0	€0
langlopende lening (cum)	€0	€0	€0	€0
	€0	€0	€0	€0
liquiditeit na aflossing	€575	€588	€600	€612
saldo leningen				
kortlopende lening (cum)	€1.100	€1.100	€1.100	€1.100
langlopende lening (cum)	€2.000	€2.000	€2.000	€2.000
	€3.100	€3.100	€3.100	€3.100

Deze prognose heeft betrekking op de verwachte geldstromen die betrekking hebben op de bedrijfsvoering van 2014, die plaatsvinden in 2013, 2014 en 2015. Een deel van de inkomsten van de verzoektaken heeft betrekking op prestaties uit 2013. Daarnaast wordt een deel van de inkomsten van het laatste kwartaal van 2014 pas geëffectueerd in 2015.

Hoewel de facturatie, zoals in voorgaande paragraaf is aangegeven, voor de werkprogramma's (dus inclusief de daarin opgenomen verzoektaken) aan de hand van voorschotnota's zal geschieden, is voor de liquiditeitsprognose een iets voorzichtiger uitgangspunt gehanteerd:

- Basistaken 3x per jaar, vooraf
- Verzoektaken per maand, achteraf
- Collectieve taken 1x per jaar, vooraf

Aangenomen wordt dat alle betalingen een maand na facturatie of bevoorschotting voldaan worden. Voor de verzoektaken betekent dit, dat de betaling pas twee maanden na de geleverde dienst plaatsvindt.

7.6. Onderhoud kapitaalgoederen

Deze paragraaf gaat in op het onderhoud van de volgende soorten kapitaalgoederen:

- Wegen
- Riolering
- Water
- Groen
- Gebouwen

Voor de ODZOB is dit niet van toepassing omdat het kantoor waarin de ODZOB gehuisvest is, wordt gehuurd.

7.7. Bedrijfsvoering

7.7.1. Uitstraling

De ODZOB wordt een professionele en open organisatie. De samenwerking met burgers, bedrijven, eigenaren en andere (semi-)overheden wordt gebaseerd op vertrouwen en gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen. De ODZOB streeft naar een gedegen imago, transparantie en een hoge bestuurlijke sensitiviteit. Wie de ODZOB inschakelt krijgt een kwalitatief goed product voor een verantwoorde prijs.

7.7.2. Besturingsmodel

Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor de ODZOB. Het Dagelijks Bestuur ziet toe op de uitvoering van de besluiten van het Algemeen Bestuur, op de kwaliteit van de dienst en de behartiging van de belangen van de dienst. De directeur geeft ambtelijk leiding aan de ODZOB.

7.7.3. Formatiestructuur ODZOB

De formatie van de ODZOB is als volgt opgebouwd:

■ Functies primaire proces	138,2 fte
■ Ondersteunende functies primair proces	10,4 fte
■ Functies overhead	24,2 fte
■ Totaal	172,8 fte

De functies in het primair proces hebben betrekking op:

■ Vergunningverlening	45,2 fte
■ Procedures	10,0 fte
■ Handhaving	41,0 fte
■ Juridisch	8,0 fte
■ Beleid	15,5 fte
■ Communicatie	4,0 fte
■ Specialisten	14,5 fte
■ Totaal	138,2 fte

De overheadfuncties (inclusief ondersteuning primair proces) zijn als volgt opgebouwd:

■ Management, bestuur, ondersteuning	9,0 fte
■ Personeel & organisatie	3,0 fte
■ Informatievoorziening & IT	6,0 fte
■ Financiën & control	5,0 fte
■ Overig bedrijfsbureau	6,0 fte
■ Indirect productieve activiteiten coördinatoren	2,4 fte
■ Flexibel inzetbare medewerkers	3,2 fte
■ Totaal	34,6 fte

Het formatieplan zoals hiervoor geschetst is de basis voor de raming van de salariskosten van de ODZOB. Inmiddels is duidelijk geworden dat meer medewerkers zijn geprealloceerd voor de ODZOB dan er formatieplaatsen beschikbaar zijn. Bij het opstellen van de begroting was het plaatsingsproces nog niet geheel afgerond; op dat moment was nog sprake van een boventalligheid van 25 personen. Daar staat tegenover dat er nog vacatures zijn binnen de ODZOB, die mogelijk als geschikte functie aan te merken zijn voor boventalligen.

Bestuur en directie vinden de boventalligheid een zeer onwenselijke situatie en zullen er alles aan doen om de problematiek van boventalligheid zo spoedig mogelijk op te lossen. Onder meer is het noodzakelijk om

een sociaal plan op te stellen met betrokkenheid van GO en OR. Er zal actief gewerkt worden aan mobiliteit tussen de Omgevingsdiensten in de provincie (en daarbuiten) en mobiliteit binnen de regio Zuidoost Brabant. Ook het aantrekken van extra opdrachten bij de deelnemers in de GR, bijvoorbeeld werkzaamheden op het terrein van de fysieke leefomgeving die tot nu toe door private partijen worden uitgevoerd, is een hulpmiddel om boventalligheid op te lossen. Uiteindelijk moet de ODZOB een organisatie worden met een gezonde verhouding tussen vaste formatie en bezetting, en een flexibele schil van medewerkers die op afroep beschikbaar zijn voor specifieke werkzaamheden, piekbelasting, etc.

7.7.4. Huisvesting en servicekosten

De huisvestingskosten zijn gebaseerd op een bestaand contract dat nog 3 jaren doorloopt. Hierbij is het SRE contractpartner en wordt een deel van deze kosten doorbelast aan de ODZOB. Dit geldt eveneens voor de hiervan in het verlengde liggende servicekosten. Het aandeel van deze kosten van de ODZOB bedraagt 67%.

In deze begroting is geen rekening gehouden met financiële gevolgen van Het Nieuwe Werken.

7.7.5. ICT-gerelateerde exploitatiekosten

In de begroting wordt rekening gehouden met verschillende ICT-gerelateerde kostenposten. Hierbij gaat het onder andere om telefonie, printen/kopiëren, helpdesk, licenties en onderhoud. Deels wordt hierbij aangesloten bij bestaande SRE-contracten (kopiëren/printen en helpdesk).

Hierbij is aangenomen dat 77% van de kosten van het SRE voor rekening van de ODZOB komen. Daarnaast zijn er ook schattingen gemaakt van te verwachten kosten op basis van ervaringscijfers (telefonie, licenties en onderhoud). De bestaande kostenverdeling tussen het SRE en de SRE Milieudienst zijn als uitgangspunt gehanteerd.

7.7.6. Kenmerken van de ODZOB

- De taakuitvoering voldoet aan de landelijk vastgestelde kwaliteitseisen.
- De dienst zorgt ervoor dat een slagvaardige, breed gedragen, goede inhoudelijke en procesmatige afstemming/samenwerking en kennisdeling plaatsvindt met de deelnemende partners en overige partijen in het stelsel van de omgevingsdiensten in Noord-Brabant.
- De dienst zorgt voor een uniforme taakuitvoering in en buiten de hele regio (level playing field), in samenwerking met de twee andere omgevingsdiensten. Als het gaat om ambities en bestuurlijke keuzes van de individuele organisaties wordt maatwerk geleverd.
- De taken en dienstverlening worden op een professionele manier uitgevoerd.
- De dienst zorgt er -in afstemming met haar partners- voor dat invulling wordt gegeven aan de uitdagingen die er binnen het werkveld liggen. Door middel van innovatieve keuzes worden vernieuwingen doorgevoerd binnen het takenpakket van de ODZOB.
- De dienst heeft de juridische vorm van een openbaar lichaam op basis van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen.
- De bestuurlijke bevoegdheden van de bevoegde gezagen blijven ongewijzigd.
- De dienst wordt maatschappelijk (bedrijven, burgers, belanghebbenden enz.) gezien als verlengd lokaalbestuur.
- Er wordt samengewerkt met de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO). Alle bevoegde gezagen sluiten hiertoe een samenwerkingsprotocol met de VRBZO af.
- Alle bevoegde gezagen sluiten een samenwerkingsprotocol af met het Openbaar Ministerie.
- De uitwerking van de wettelijk vastgestelde kwaliteitscriteria, het basistakenpakket, inzicht in de kosten en landelijke overeenstemming over de kostenverdeling, zijn bepalend voor de inbreng van taken door de partijen.
- Naast het basistakenpakket, kunnen op vrijwillige basis ook andere taken worden ingebracht.
- Er wordt samengewerkt met de andere omgevingsdiensten waaronder die in Noord-Brabant. Specifieke deskundigheidsgebieden kunnen worden ondergebracht bij een andere omgevingsdienst in het netwerk.
- De vorming van de omgevingsdiensten verloopt budgettair zo veel mogelijk neutraal. Projectkosten zijn beperkt en binnen een redelijke termijn terug te verdienen.
- De dienst richt zich op de kwaliteit van de uit te voeren taken, op innovatie, op verhoging van de doelmatigheid van de organisatie en op de uitvoering van deze taken.
- De dienst richt zich op efficiëntieverbetering en synergie.
- De dienst gaat uit van het landelijk basistakenpakket.

- De dienst opereert binnen de landelijke geldende inhoudelijke kaders voor toezicht en handhaving, met oog voor lokaal en regionaal maatwerk.
- De samenwerkende partners spreken bestuurlijk een (gezamenlijk) minimum uitvoeringsniveau af (level playing field). Dit niveau wordt doorontwikkeld, regelmatig geëvalueerd en gezamenlijk opnieuw vastgesteld.
- De dienst opereert binnen de landelijke geldende inhoudelijke kaders voor toezicht en handhaving, met oog voor lokaal en regionaal maatwerk.
- De dienst is in staat om op verzoek alle WABO-taken uit te voeren; dit geldt eveneens voor overige taken in de fysieke leefomgeving.
- De dienst heeft kennis van de specifieke omstandigheden van de opdrachtgever.
- De dienst heeft voldoende inlevingsvermogen en politiek/bestuurlijke sensitiviteit.
- De dienst weet samen met de opdrachtgever de opdrachtgevers-opdrachtnemersrelatie goed te instrumenteren.
- De dienst adviseert professioneel vanuit expertise en is klantgericht.
- De dienst is niet winstgericht.

Bijlage 1 Specificatie bijdrage per opdrachtgever

De financiële bijdrage per opdrachtgever is enerzijds gebaseerd op de verwachte opdrachtverlening voor basistaken en verzoektaken (uitgaande van een afgestemde urenafname en uurtarieven) en anderzijds op een bijdrage voor de collectieve taken en de eenmalige projectkosten.

Overeenkomstig artikel 31 lid 1 van de GR is onderstaand overzicht opgesteld.

De verdeling van de collectieve taken is gebaseerd op het besluit van het AB van 30 mei. De verdeling van de kosten tussen deelnemende gemeenten gezamenlijk en de provincie is gebaseerd op de zwaarte van de inrichtingen bestanden landelijke basistaken. De verdeling tussen gemeenten onderling vindt plaats op basis van 1/3^e inwoneraantal en 2/3^e op basis van zwaarte van de inrichtingenbestanden landelijke basistaken.

Baten per programma 2014					
Deelnemer	landelijke basistaken	verzoek taken	collectieve taken	projectkosten € 1 opslag	totaal taken
Asten	€150.938	€68.688	€13.481	€2.477	€235.584
Bergeijk	€152.162	€57.182	€22.485	€2.398	€234.227
Best	€81.671	€240.268	€12.688	€2.683	€337.310
Bladel	€198.769	€83.130	€12.981	€3.329	€298.209
Cranendonck	€74.034	€22.911	€10.302	€1.149	€108.396
Deurne	€283.224	€285.612	€23.418	€6.593	€598.847
Eersel	€74.327	€95.791	€19.906	€1.985	€192.009
Eindhoven	€258.277	€640.832	€44.892	€10.401	€954.401
Geldrop-Mierlo	€48.020	€146.536	€10.194	€2.180	€206.930
Gemert-Bakel	€278.824	€155.418	€23.897	€5.205	€463.344
Heeze-Leende	€47.243	€32.085	€6.289	€930	€86.547
Helmond	€458.164	€219.310	€25.739	€8.243	€711.457
Laarbeek	€160.098	€131.672	€15.565	€3.461	€310.796
Nuenen	€47.898	€180.286	€11.197	€2.571	€241.952
Oirschot	€132.142	€22.072	€14.094	€1.754	€170.062
Reusel-De Mierden	€63.020	€83.187	€12.110	€1.715	€160.032
Someren	€250.447	€373.055	€20.941	€7.185	€651.628
Son en Breugel	€90.653	€97.200	€14.029	€2.163	€204.044
Valkenswaard	€63.852	€51.057	€11.867	€1.362	€128.138
Veldhoven	€55.313	€198.368	€12.304	€2.924	€268.909
Waalre	€19.906	€23.495	€5.258	€503	€49.162
Provincie Noord-Brabant	€1.029.072	€4.968.475	€205.777	€71.763	€6.275.087
dienst SRE	€0	€1.404.165	€0	€15.662	€1.419.827
overige klanten	€0	€2.339.307	€0	€27.003	€2.366.310
Totaal	€4.018.052	€11.920.100	€549.415	€185.639	€16.673.206